

Nr 5

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1964/65 inom socialdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Femte huvudtiteln

Socialdepartementet m. m.

1:o) Socialdepartementet: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 1 (bilaga 7, punkt 1, s. 10 av bilagt utdrag ur statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964), vilket innebär en med 95 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för socialdepartementet, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	54 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	915 000
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	335 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	530 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	674 000

Summa kr. 2 508 000 ;

c) till Socialdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 508 000 kr.

2:o) **Socialdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 10 och 11), vilket innebär en ökning av anslaget med 20 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kr.

3:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 11), vilket innebär en med 200 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 3 200 000 kr.

4:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 11), vilket innebär en höjning av anslaget med 70 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

Allmän försäkring m. m.

5:o) **Försäkringsdomstolen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 12 och 13), vilket innebär en med 112 000 kr ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsdomstolen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	241 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	70 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	327 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	144 000

Summa kr. 782 000 ;

b) till *Försäkringsdomstolen: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 782 000 kr.

6:o) **Försäkringsdomstolen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 13 och 14), vilket innebär en ökning av anslaget med 12 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsdomstolen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kr.

7:o) Försäkringsrådet: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 14 och 15), vilket innebär en ökning av anslaget med 14 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	332 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	76 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	124 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	205 300

Summa kr. 738 000;

b) till Försäkringsrådet: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 738 000 kr.

8:o) Försäkringsrådet: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 15), vilket innebär en minskning av anslaget med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till Försäkringsrådet: Omkostnader för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 kr.

9:o) Riksförsäkringsverket: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 15—20) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för riksförsäkringsverket, som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för riksförsäkringsverket, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Riksförsäkringsverket: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 16 034 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 15 793 000 kr.

I en inom andra kammaren av fröken *Elmén* och herr *Wiklund* väckt motion (II: 620) har föreslagits, att riksdagen måtte besluta att en befattning som personalkonsulent i Ae 19 inrättas i riksförsäkringsverket och att personalstaten för verket uppräknas med 28 260 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Departementschefens förslag till personalorganisation innebär bl. a. en ökning av riksförsäkringsverkets resurser för handläggning av den frivilliga försäkringen. Medel beräknas även för tillfällig personalförstärkning i samband med övergången till ett automatiskt databehandlings-

system för pensionsutbetalningen. Förevarande förslag kan utskottet biträda.

I motionen II: 620 har föreslagits, att en tjänst som personalkonsulent skall inrättas hos verket. Yrkandet överensstämmer med ett av verket framfört förslag, vilket emellertid inte biträtts av departementschefen.

Enligt vad utskottet inhämtat övervägs för närvarande möjligheten att i den under ledning av statens personalvårdsnämnd bedrivna försöksverksamheten anlita en konsulent för personalen hos riksförsäkringsverket och några andra statliga verk. Det väsentliga syftet med motionärernas yrkande torde härigenom bli tillgodosett. Utskottet, som anser att närmare erfarenheter av ifrågakvarande försöksverksamhet bör avvaktas, är därför inte berett att tillstyrka motionsyrkandet.

Med godtagande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 620

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för riksförsäkringsverket, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för riksförsäkringsverket, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

A vl ö n i n g s s t a t

U t g i f t e r :

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 590 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	201 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	8 244 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	5 774 000

Summa kr. 18 809 000;

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l :

Ersättning från allmänna pensionsfonden 2 775 000

Nettoutgift kr. 16 034 000;

c) till *Riksförsäkringsverket*: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 034 000 kr.

10:o) *Riksförsäkringsverket*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 20—22), vilket innebär en ökning av anslaget med 3 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsverket: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 6 430 000 kr.

11:o) *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 23 och 24), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 6 200 000 kr.

12:o) *Bidrag till sjukförsäkringen*. Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 24 och 25) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till sjukförsäkringen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 395 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 365 000 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sveningsson* (I: 417) och den andra inom andra kammaren av fru *Kristensson* (II: 524), har hemställts att riksdagen måtte besluta att till *Bidrag till sjukförsäkringen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 348 500 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 523.

Utskottet. Med bifall till vad andra lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 5 år 1964 har riksdagen numera avslagit motionerna I: 440 och II: 523. I nämnda motioner har föreslagits vissa ändringar i fråga om statsbidraget till sjukförsäkringen m. m. Då dessa förslag utgör motiv för den i förevarande motioner I: 417 och II: 524 yrkade anslagsminskningen, avstyrker utskottet dessa motionsyrkanden.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 417 och II: 524 till *Bidrag till sjukförsäkringen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 395 000 000 kr.

13:o) *Vissa yrkesskadeersättningar m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 25), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa yrkesskadeersättningar m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 4 900 000 kr.

Socialvård, nykterhetsvård m. m.

14:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 26—29), vilket innebär en med 114 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 206 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	63 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 204 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 084 000

Summa kr. 3 557 000;

c) till *Socialstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 557 000 kr.

15:o) **Socialstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 29 och 30), vilket innebär en ökning av anslaget med 55 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 545 000 kr.

16:o) **Statens socialvårdskonsulenter: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 30 och 31), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 28 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens socialvårdskonsulenter, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	410 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	123 000

Summa kr. 533 000;

b) till *Statens socialvårdskonsulenter: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 533 000 kr.

17:o) Statens socialvårdskonsulenter: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 31), vilket innebär en ökning av anslaget med 10 000 kr., hemställer utskottet

att riksdagen må till *Statens socialvårdskonsulenter: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 139 000 kr.

18:o) Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnvårdslagarna m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 32), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnvårdslagarna m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 6 750 000 kr.

19:o) Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av åldersdomshem. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 32—34), vilket innebär en med 700 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av åldersdomshem* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 3 300 000 kr.

20:o) Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 34 och 35), vilket innebär en med 20 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kr.

21:o) Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem. Kungl. Maj:t har (punkt 22, s. 35 och 36) föreslagit riksdagen att dels godkänna av föredragande statsrådet förordade ändringar av grunderna för bidrag till inrättande av barnhem, dels medgiva att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem under budgetåret 1964/65 beviljas med högst 700 000 kr., dels ock till Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem för samma budgetår anvisa ett reservationsanslag av 583 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 214 000 kr.

Utskottet. Såsom föredragande statsrådet föreslagit bör statsbidrag från förevarande anslag kunna utgå även till kostnaderna för sådana ombyggnadsarbeten vid ett befintligt barnhem, vilka erfordras för att byggnaden enligt gällande barnhemsplan skall kunna användas för ett annat klientel än tidigare. Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna de av föredragande statsrådet i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordade ändringarna av grunderna för bidrag till inrättande av barnhem, att gälla fr. o. m. den 1 juli 1964;

b) medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem under budgetåret 1964/65 beviljas med högst 700 000 kr.;

c) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 583 000 kr.

22:o) *Bidrag till driften av barnhem*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 36 och 37), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnhem* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

23:o) *Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 24, s. 37—51) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ungdomsvårdsskolorna, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för ungdomsvårdsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till *Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 16 025 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 13 793 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 181) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 233) har — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte besluta att under förevarande anslag för eftervårdsarbete enligt socialstyrelsens äskanden anvisa 200 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit för anställande av ytterligare 7 förste assistenter Ae 19 och 2 assistenter Ae 17.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 233.

Utskottet. I förevarande sammanhang har departementschefen redovisat sina ställningstaganden till vissa förslag, som framförts av 1961 års utredning om effektivare åtgärder för vård utom skola av ungdomsvårdsskoleelever. Departementschefen har härvid bl. a. uttalat sig för en betydande ökning av resurserna för vården utom skola, särskilt i fråga om familjevården. Utredningens synpunkter har ansetts kunna tjäna till väg-

ledning vid uppläggningsen av vårdarbetet. Några normer angående vårdtidens längd har liksom hittills inte befunnits erforderliga. Departementschefen har dock räknat med att en vidgad användning av vård utom skola, särskilt i form av en energiskt bedriven familjevårdssverksamhet, skall kunna minska behovet av anstaltsvård genom förkortade vårdtider på skolan och mindre antal återintagningar av utplacerade elever. I fråga om personalen för vården utom skola har departementschefen vidare föreslagit, att tolv assistenttjänster i lönegrad Ae 19 tillföres organisationen. Vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och föreslagit föranleder ingen erinran från utskottets sida.

I motionerna I: 181 och II: 233 har — såvitt nu är i fråga — föreslagits att, utöver departementschefens förslag, ytterligare nio assistenttjänster skall inrättas för eftervårdsarbete vid ungdomsvårdsskolorna. Utskottet vill i anledning härav erinra om att skolorganisationen de senaste åren tillförts ett antal tjänster för främst arbetsuppgifter med vård utom skola. Utskottet är för sin del inte berett att, i vidare mån än nyss sagts, förorda en ökning av antalet assistenttjänster för nämnda vårdform. Motionsyrkandet kan således inte biträdas av utskottet.

Vad beträffar skolorganisationen i övrigt har departementschefen föreslagit en fortsatt upprustning av skolornas kvalitativa resurser. Förslaget innebär i huvudsak, att skolorganisationen tillföres viss kvalificerad nykterhetsvårdspersonal samt i övrigt sex tjänster, varav en för utbildningsassistent och fem för vård- och ekonomipersonal. Detta förslag kan utskottet biträda.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till särskilt uttalande, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 181 och II: 233, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ungdomsvårdsskolorna, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för ungdomsvårdsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 182 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	420 200
3. Avlöningar till personal vid provisoriska elevförläggningar, <i>förslagsvis</i>	276 000

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 621 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 525 800
	Summa kr. 16 025 000;

c) till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 025 000 kr.

24:o) *Ungdomsvårdsskolorna*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 52 och 53) föreslagit riksdagen att till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 090 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 443 000 kr.

I en inom andra kammaren av fru *Forsling m. fl.* väckt motion (II: 348) har föreslagits, att under förevarande anslag måtte till reseersättningar anvisas ytterligare 163 000 kr. i stället för det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet 150 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen kan utskottet tillstyrka. Någon ytterligare uppräknings av anslaget, såsom föreslagits i motionen II: 348, kan utskottet således inte förorda.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 348 till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 090 000 kr.

25:o) *Ungdomsvårdsskolorna*: *Vård utom skola*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 53—55), vilket innebär, att det i gällande riksstat uppförda reservationsanslaget till Bidrag till inackorderingshem m. m. samt den för innevarande budgetår under förslagsanslaget *Ungdomsvårdsskolorna*: *Omkostnader* upptagna delposten *Vård utom skola* å tillsammans 1 611 000 kr. sammanföres till ett anslag med rubriken *Ungdomsvårdsskolorna*: *Vård utom skola* och uppräknas med 389 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Vård utom skola* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

26:o) *Ungdomsvårdsskolorna*: *Engångsanskaffning av inventarier m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 55 och 56), vilket innebär en med 30 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr.

27:o) *Ungdomsvårdsskolorna: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 56 och 57), vilket innebär en med 200 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kr.

28:o) *Ungdomsvårdsskolorna: Personalutbildning.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 57 och 58), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna: Personalutbildning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kr.

29:o) *Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor.* Kungl. Maj:t har (punkt 30 s. 58 och 59) föreslagit riksdagen att till *Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 600 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av fru *Kristensson* väckt motion (II: 499), i vilken hemställts att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 412) och den andra inom andra kammaren av herr *Rimmerfors m. fl.* (II: 501), i vilka föreslagits att riksdagen måtte i skrift till Kungl. Maj:t hemställa om uppdrag åt statens ungdomsråd att i samarbete med ungdoms- och nykterhetsorganisationer anordna en utåtriktad upplysningsverksamhet rörande alkoholbrukets speciella risker för ungdom, varvid förutsättes att ungdomsrådet vid behov inkommer med ansökan om ytterligare medel, utöver det belopp som Kungl. Maj:t i förevarande sammanhang föreslagit;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Fälldin* väckt motion (II: 576),

i vilken hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att statens ungdomsråd erhåller lämplig representation även från försvaret.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 499, II: 501 och II: 576.

Utskottet. Förevarande anslag, som tillkom genom beslut av 1961 års riksdag, är avsett att möjliggöra åtgärder för att i olika avseenden stimulera och intensiviera upplysningsverksamhet i syfte att främja ungdomens anpassning i samhället. Kungl. Maj:t har uppdragit åt statens ungdomsråd att vara samordnande och rådgivande organ för den ifrågavarande verksamheten. Under budgetåret 1962/63 påbörjades en kampanj för rekrytering av ungdomsledare. Medel har också anvisats för produktion m. m. av ungdomsfilm samt för stöd till vissa ungdomsorganisationers framställning av sådan film. Under innevarande budgetår påbörjas en kampanj med inriktning på föräldraansvaret för ungdomen.

Utskottet finner det angeläget att denna och annan upplysningsverksamhet fortsättes enligt de riktlinjer, som godtagits av 1961 års riksdag och tillstyrker departementschefens förslag till medelsanvisning för ändamålet. Utskottet avstyrker således det i motionen II: 499 framförda yrkandet om slopande av förevarande anslag.

Beträffande det i motionerna I: 412 och II: 501 framförda förslaget om en upplysningskampanj rörande alkoholbrukets speciella risker för ungdom vill utskottet erinra om sitt ställningstagande med anledning av motionsyrkanden av i huvudsak samma innebörd vid föregående års riksdag (utl. nr 191). Utskottet framhöll därvid bl. a., att behovet av information inom detta område var stort och att ungdomsfylleriet vore ett synnerligen allvarligt problem, för vars lösning stora ansträngningar borde göras. Enligt utskottets mening borde ungdoms- och nykterhetsorganisationerna själva anordna ifrågavarande upplysningskampanjer. Utskottet ansåg det ligga närmast till hands att inom statens ungdomsråd riktlinjer utarbetades för sådana kampanjer.

Utskottet vill i anledning av nu förevarande motioner framhålla vikten av en effektiv upplysningsverksamhet inom ifrågavarande område. Då utskottet förutsätter, att rådet vid planläggningen av sin verksamhet har uppmärksamheten riktad på hithörande frågor anser utskottet någon skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet för närvarande inte erforderlig.

I motionen II: 576 har hemställts om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan att ungdomsrådet erhåller representation även från försvaret. Då ungdomsrådet har i uppdrag bl. a. att främja samverkan med ungdomsverksamhet från berörda myndigheters sida, förutsätter utskottet, att rådet vid fullgörandet av sina uppgifter tar erforderliga kontakter med försvarets myndigheter. Utskottet anser därför särskild skrivelse i ämnet inte erforderlig.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 499 till *Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.;

II. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 412 och II: 501 godkänna vad utskottet anfört;

III. att riksdagen må i anledning av motionen II: 576 godkänna vad utskottet anfört.

30:o) Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 59—63) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 5 857 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 344 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hellebladh* (I: 280) och den andra inom andra kammaren av herr *Zetterberg m. fl.* (II: 356), i vilka hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning angående nykterhetsvården i följande avseenden: 1. tillsynen över nykterhetsvården överflyttas från socialstyrelsen till medicinalstyrelsen, 2. anstalter för långvarigt alkoholskadade skapas, 3. den andliga vården vid anstalterna utredes, 4. eftervården aktualiseras och utbygges;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Eric Carlsson m. fl.* (I: 239) och den andra inom andra kammaren av herr *Nelander m. fl.* (II: 302), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning beträffande den andliga vården vid nykterhetsvårdens anstalter samt därvid som ett mönster för hur denna verksamhet lämpligen bör ordnas rikta uppmärksamheten på motsvarande verksamhet vid kriminalvårdens anstalter i dess effektiviserade utformning enligt riksdagens beslut 1962.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 356 och II: 302.

Utskottet. I likhet med departementschefen anser utskottet det angeläget, att samarbetet mellan anstaltsvård och eftervård utbygges. Utskottet tillstyrker departementschefens förslag till personalförstärkning vid de statliga vårdanstalterna. Vad departementschefen i övrigt anfört och föreslagit föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Den i motionerna I: 280 och II: 356 aktualiserade överflyttningen av tillsynen över nykterhetsvården till medicinalstyrelsen är enligt motionärerna en följd av att den medicinska aspekten inom nykterhetsvården blivit alltmer framträdande. Utskottet har senast vid föregående års riksdag (utl. nr 5) godtagit departementschefens uttalande i anslutning till vissa förslag, som framförts av nykterhetsvårdsutredningen i dess år 1961 avgivna betänkande angående översyn av nykterhetsvården. Utskottet tillstyrkte därvid bl. a. en vidgad samverkan mellan nykterhetsvården och andra vårdområden främst sjukvården och arbetsvården och ett ökat medicinskt inslag i anstaltsvården. Någon väsentlig förändring av nykterhetsvårdens organisation på det centrala planet ifrågasattes emellertid inte. I detta sammanhang vill utskottet erinra om att departementschefen vid behandlingen i årets statsverksproposition av anslaget under femte huvudtiteln till Bidrag till driftkostnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. anmält, att en utredning tillsatts för att verkställa kartläggning av nykterhetsvårdsklientelet och formerna för vården av detta klientel. Denna kartläggning torde enligt departementschefen kunna bilda utgångspunkt för en fortsatt prövning av frågan om nykterhetsvårdens former. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att tillstyrka förevarande motionsyrkande.

Utskottet anser sig inte heller — i avvaktan på resultatet av nyssnämnda utredning — kunna tillstyrka den i motionerna förordade utredningen om inrättande av anstalter för långvarigt alkoholskadade.

Vad beträffar det i nämnda motioner framförda yrkandet om utredning beträffande utbyggnad av eftervården vill utskottet erinra om att utskottet vid föregående års riksdag (utl. nr 5) uttalade sig för ett organiserat samarbete mellan anstalt och arbetsförmedling. Som departementschefen i samband med behandlingen av förenämnda anslag till driftbidrag till erkända anstalter m. m. anmält, har detta samarbete påbörjats. Även andra åtgärder och förslag i årets statsverksproposition, som utskottet senare denna dag kommer att behandla, innebär en utbyggnad av den eftervårdande verksamheten. Utskottet anser därför inte någon utredning i ämnet erforderlig och avstyrker således motionsyrkandena i denna del.

I nyssnämnda motioner liksom i motionerna I: 239 och II: 302 har yrkanden framförts om utredning beträffande den andliga vården vid nykterhetsvårdens anstalter. Enligt utskottets mening torde det även i fortsättningen böra ankomma på anstaltsledningen att vidtaga de åtgärder, som anses erforderliga för främjande av den andliga vården vid en vårdanstalt. Emedan verksamheten vid nykterhetsvårdsanstalterna inrymmer inslag av andlig vård och möjligheter finns att ytterligare utveckla och differentiera denna vård inom ramen för nuvarande verksamhet, anser sig utskottet inte böra förordna någon särskild utredning i ämnet. Motionsyrkandena härom avstyrkes således.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	914 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	160 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 015 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 768 000

Summa kr. 5 857 000;

b) till *Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 5 857 000 kr.;

II. att motionerna I: 239 och II: 302 samt I: 280 och II: 356, sistnämnda båda motioner såvitt de avser förslag rörande den andliga vården vid vårdanstalterna för alkoholmissbrukare, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 280 och II: 356, såvitt de icke behandlats under II., icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

31:o) *Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 63 och 64), vilket innebär en uppräkning av anslaget med 286 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 386 000 kr.

32:o) *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 64—67) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av grunderna för bidrag till anordnande av vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., dels ock till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 700 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 500 000 kr.

Utskottet. I likhet med departementschefen anser utskottet, att behovet av vårdplatser för alkoholmissbrukare totalt blir tämligen väl tillgodosett med den ökning av platsantalet vid de enskilda anstalterna som torde vara att emotse. Medel för ökning av antalet vårdplatser vid erkända anstalter synes därför inte behöva beräknas för nästa budgetår. Vad beträffar anordnande av vårdplatser vid enskilda anstalter och inackorderingshem biträder utskottet departementschefens förslag. Detta innebär en medelsanvisning för ytterligare omkring 100 platser vid enskilda anstalter och 125 platser vid inackorderingshem.

Departementschefen har i förevarande sammanhang förordat sådan ändring av statsbidragskungörelsen i ämnet att landsting eller annan kommun, som söker statsbidrag, undantages från skyldighet att säkerställa fullgörandet av i författningen angiven förbindelse genom överlämnande av in-teckning i anstaltens eller inackorderingshemmets fastighet. Detta förslag kan utskottet biträda.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordad ändring av grunderna för bidrag till anordnande av vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., att gälla fr. o. m. den 1 juli 1964;

b) till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 700 000 kr.

33:o) **Bidrag till driftkostnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 34, s. 67—74) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av grunderna för bidrag till driftkostnader vid vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., dels ock till *Bidrag till driftkostnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 29 500 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat — under beteckningen *Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* — uppfört med 24 500 000 kr.

Utskottet. I likhet med departementschefen anser utskottet det vara av vikt att få fram ett bättre underlag för bedömningen av de nykterhetsvårdande åtgärderna. Utskottet anser det därför vara tillfredsställande att en utredningsman tillkallats för att kartlägga bl. a. olika förhållanden beträffande nykterhetsvårdsklientelet.

Utskottet anser sig vidare kunna tillstyrka av departementschefen förordad samordning av arbetsdriften inom fångvården, ungdomsvården och nykterhetsvården.

I enlighet med vad departementschefen föreslagit bör garantibidraget och beläggningsbidraget till nu ifrågavarande vårdanstalter höjas med vardera två kr. till 19 resp. 18 kr. Därjämte bör, såsom departementschefen förordat, statsbidrag kunna utgå med högre belopp om särskilda skäl föreligger. Höjningarna av garanti- och beläggningsbidragen bör främst möjliggöra vissa personalförstärkningar för att bygga ut arbetsdriften och effektivisera eftervården.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordade ändringar av grunderna för bidrag till drittkostnader vid vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., att gälla fr. o. m. den 1 juli 1964;

b) till *Bidrag till driftkostnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 29 500 000 kr.

34:o) *Tillfälligt omhändertagande enligt lagen om nykterhetsvård m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 74), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälligt omhändertagande enligt lagen om nykterhetsvård m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 050 000 kr.

35:o) *Utbildning och samverkan inom nykterhetsvården.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 74—76), vilket innebär att det i gällande riksstat uppförda reservationsanslaget till Utbildning av nykterhetsvårdspersonal och anslaget till Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. å tillsammans 200 000 kr. sammanföres till ett reservationsanslag med förevarande rubrik och uppräknas med 53 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning och samverkan inom nykterhetsvården* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 253 000 kr.

36:o) *Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 76 och 77), vilket innebär en höjning av anslaget med 11 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	106 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 411 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	634 000

Summa kr. 2 151 000;

b) till *Länsnykterhetsnämnderna*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 151 000 kr.

37:o) *Länsnykterhetsnämnderna*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 77 och 78), vilket innebär en med 10 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsnykterhetsnämnderna*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 609 000 kr.

38:o) *Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 78), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 21 000 000 kr.

39:o) *Bidrag till Länkrörelsen*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 79), vilket innebär en med 100 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Länkrörelsen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 500 000 kr.

40:o) *Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 79 och 80), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kr.

Stöd åt barnfamiljer m. m.

41:o) **Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 83 och 84), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 100 000 kr.

42:o) **Bidrag till anordnande av barnstugor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 86—88), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av barnstugor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

43:o) **Bidrag till driften av barnstugor.** Kungl. Maj:t har (punkt 47, s. 88 och 89) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av barnstugor för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 11 000 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Virgin m. fl.* (I: 642) och den andra inom andra kammaren av herr *Heckscher m. fl.* (II: 767), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att driftbidraget för plats och år räknat skall utgöra vid daghem 800 kr., vid fritidshem 300 kr. och vid lekskolor 200 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlén m. fl.* (I: 267) och den andra inom andra kammaren av fru *Nettelbrandt m. fl.* (II: 329), i vilka hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att frågan om lekskole- och förskoleverksamhetens målinriktning, utformning och omfattning blir föremål för utredning;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 641) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 772), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla a) att förslag rörande grunder för statsbidrag till barntillsynsverksamhet i familjedaghem snarast måtte föreläggas riksdagen, samt b) att försöksverksamhet snarast möjligt måtte igångsättas rörande organiserad familjedaghemsvksamhet kombinerad med lekskoleverksam-

het, organisation för tillsyn av barn vid sjukdom m. m. i enlighet med vad i motionerna anförts.

I fråga om skälen för yrkandena i de båda förstnämnda motionerna och i motionerna I: 641 och II: 772 hänvisar motionärerna till motionerna II: 766 respektive II: 771. Beträffande motiven för yrkandet i motionerna I: 267 och II: 329 hänvisas till sistnämnda motion.

Utskottet. Riksdagens beslut föregående år om ökat stöd till barnstugeverksamheten innebar en kraftig förbättring av driftbidragen till daghem och fritidshem. De nya statsbidragsreglerna kommer att i full utsträckning påverka utgifterna under anslaget fr. o. m. nästa budgetår. Utskottet ansluter sig till föredragande statsrådets förslag om medelsanvisning till nu ifrågasvarande verksamhet.

Med anledning av det i motionerna I: 642 och II: 767 framförda förslaget om ökning av driftbidragsbeloppen för lekskolor och minskning av beloppen för daghem och fritidshem, vill utskottet erinra om sitt ställningstagande vid föregående års riksdag till motionsyrkanden om ökat bidrag till lekskolor (utl. nr 88). Utskottet uttalade sig härvid för att den ökade statsbidragsgivningen skulle koncentreras till daghem och fritidshem. En fortsatt utbyggnad av lekskolorna ansågs kunna påräknas även utan ökat statsbidrag. Lekscoleverksamhetens jämförelsevis höga expansionstakt ansågs även beskära möjligheterna att disponera en skälig andel av personalresurserna för daghemmen och fritidshemmen. Sistnämnda motionsyrkanden avstyrktes av utskottet.

Enligt utskottets mening föreligger inte skäl till ändrat ställningstagande i denna fråga. Yrkandena i motionerna I: 642 och II: 767 avstyrkes således.

Vad beträffar den i motionerna I: 267 och II: 329 aktualiserade frågan om lekskole- och förskoleverksamhetens målinriktning, utformning och omfattning vill utskottet erinra om att familjeberedningen förklarat sig skola behandla frågan om lekskoleverksamheten. Med hänsyn härtill torde motionsyrkandet om utredning i ämnet inte böra föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

I motionerna I: 641 och II: 772 berörda frågor avseende familjedaghemverksamheten m. m. har i huvudsak behandlats av utskottet vid föregående års riksdag (utl. nr 88). I anslutning till då framförda motionsyrkanden med liknande innebörd framhöll utskottet bl. a. att behovet av heldagstillsyn i första hand borde mötas med en utbyggnad av institutionsvården samt att energiska ansträngingar borde göras för att utvidga familjedaghemmens antal och höja deras kvalitet genom information och utbildning. Utskottet ansåg sig i dåvarande läge inte berett att uttala sig för statsbidrag till familjedaghemverksamheten. Utskottet vill även erinra om att familjeberedningen förklarat, att den bl. a. kommer att behandla frågan om familjedaghemverksamhetens utformning.

Mot denna bakgrund anser sig utskottet inte berett att tillstyrka yrkandena i motionerna I: 641 och II: 772 om skrivelse till Kungl. Maj:t i hithörande frågor.

Under återopandande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnstugor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr;

II. att motionerna I: 642 och II: 767 icke må av riksdagen bifallas;

III. att motionerna I: 267 och II: 329 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att motionerna I: 641 och II: 772 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

44:o) *Ferieresor*. Kungl. Maj:t har (punkt 48, s. 89 och 90) föreslagit riksdagen att till *Ferieresor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 200 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sveningsson* (I: 416) och den andra inom andra kammaren av fru *Kristensson* (II: 498) har — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte till *Ferieresor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen II: 498.

Utskottet ansluter sig till föredragande statsrådets förslag till medelsanvisning. Utskottet, som vid föregående års riksdag avstyrkt motionsyrkanden av samma innebörd som det i de nu förevarande motionerna I: 416 och II: 498, kan inte biträda motionärernas förslag om en höjning av de enskildas avgifter för ferieresor, innebärande en reduktion av anslaget till 900 000 kr. Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 416 och II: 498, såvitt nu är i fråga, till *Ferieresor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

45:o) *Bidrag till driften av semesterhem*. Kungl. Maj:t har (punkt 49, s. 90) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 460 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 460 000 kr.

I de under punkten 44 nämnda likalydande motionerna I: 416 och II: 498 har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå förslaget om ett anslag för budgetåret 1964/65 till *Bidrag till driften av semesterhem* av 460 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 498.

Utskottet, som senast i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 5 år 1963 avstyrkt motionsyrkanden om att slopa den nu ifrågavarande bidragsgivningen, anser inte skäl föreligga att nu intaga annan ståndpunkt. Motionärernas yrkande avstyrkes således.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 416 och II: 498, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 460 000 kr.

46:o) Stipendier för underlättande av husmoderssemester. Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 90 och 91) föreslagit riksdagen att till Stipendier för underlättande av husmoderssemester för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 000 000 kr.

I de under punkten 44 nämnda likalydande motionerna I: 416 och II: 498 har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå förslaget om ett anslag för budgetåret 1964/65 till Stipendier för underlättande av husmoderssemester av 1 000 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 498.

Utskottet, som under föregående punkt förordat oförändrade bestämmelser om bidrag till driften av semesterhem under nästa budgetår, anser att motsvarande bör gälla även i fråga om stipendierna för underlättande av husmoderssemester. Yrkandet i motionerna I: 416 och II: 498 kan utskottet således inte biträda.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 416 och II: 498, såvitt nu är i fråga, till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

47:o) Bidrag till driften av barnkolonier m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 91 och 92), vilket innebär en ökning av anslaget med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

48:o) **Omkostnader för statens bosättningslån.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52, s. 92), vilket innebär en minskning av anslaget med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Omkostnader för statens bosättningslån* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kr.

Arbetarskydd

49:o) **Arbetarskyddsstyrelsen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 93—95), vilket innebär en med 167 000 kr. förhöjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbetarskyddsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetarskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	863 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	54 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	859 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	796 000

Summa kr. 2 572 000;

c) till *Arbetarskyddsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 572 000 kr.

50:o) **Arbetarskyddsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 95), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 27 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetarskyddsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 322 000 kr.

51:o) **Yrkesinspektionen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 55, s. 95—97) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för yrkesinspektionen, som föran-

ledes av vad departementschefen förordat, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Yrkesinspektionen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 889 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 653 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Wikner m. fl.* (I: 190) och den andra inom andra kammaren av fru *Skantz m. fl.* (II: 226), har hemställts, att riksdagen under förevarande anslag måtte anvisa medel till arvode åt ytterligare två deltidsanställda läkare inom yrkesinspektionen utöver de av Kungl. Maj:t föreslagna.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 226.

Utskottet tillstyrker departementschefens förslag till personalförändringar, vilket i huvudsak innebär förstärkning av personalen med två tjänster som förste distriktsingenjör i Ag 21 och med ytterligare två deltidsanställda läkare inom yrkesinspektionen.

I motionerna I: 190 och II: 226 har föreslagits att, utöver departementschefens förslag, medel skall anvisas för arvoden till ytterligare två deltidsanställda läkare. Läkarmedverkan i yrkesinspektionens verksamhet har successivt utbyggt under senare år. Med de av Kungl. Maj:t nu föreslagna anställningarna kommer samtliga yrkesinspektionsdistrikt med undantag av två att ha tillgång till läkare.

Enligt vad utskottet under hand inhämtat, har svårigheter yppats att er hålla läkare som är verksamma inom eller i lämplig närhet av dessa två distrikt. Utskottet utgår ifrån, att Kungl. Maj:t upptager berörda fråga till prövning, när förutsättning härför anses föreligga. Någon åtgärd från riksdagens sida i anledning av förevarande motionsyrkande finner utskottet således inte erforderlig.

Med godtagande av den gjorda anslagsberäkningen hemställer utskottet, att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 190 och II: 226

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för yrkesinspektionen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 953 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	123 000

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 334 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 479 000
	<hr/>
	Summa kr. 4 889 000 ;

c) till *Yrkesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 4 889 000 kr.

52:o) *Yrkesinspektionen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 97), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 117 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Yrkesinspektionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 156 000 kr.

53:o) *Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 97 och 98), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 100 000 kr.

54:o) *Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 98), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 kr.

Medicinalstyrelsen m. m.

55:o) *Medicinalstyrelsen*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 99—104), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 200 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för medicinalstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för medicinalstyrelsen att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 500 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	780 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 234 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 666 000

Summa kr. 6 180 000;

c) till *Medicinalstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 6 180 000 kr.

56:o) *Medicinalstyrelsen*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 104 och 105), vilket innebär en anslagsökning med 147 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen*: Omkostnader för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 993 000 kr.

57:o) *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd*: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 105—108), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 192 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för *medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd*, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	1 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	140 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	596 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	157 000

Summa kr. 894 000;

b) till *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd*: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 894 000 kr.

58:o) *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 108 och 109), vilket innebär en minskning av anslaget med 46 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd*: Omkostnader för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 161 000 kr.

59:o) Viss krigssjukvårdsutbildning m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 109—111), vilket innebär, att ett nytt anslag uppföres på riksstaten för kostnader för utbildning av personal inom den allmänt civila hälso- och sjukvårdens krigsorganisation, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Viss krigssjukvårdsutbildning m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 657 000 kr.

60:o) Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 112), vilket innebär en med 300 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 027 000 kr.

61:o) Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 113—118), vilket innebär en ökning av anslaget med 185 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att radiakskyddsmateriel för den civila sjukvårdens krigsorganisation må beställas till ett värde av högst 245 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1965/66;

b) till *Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 5 185 000 kr.

62:o) Utrustning m. m. av sanitetsanstalter. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 118 och 119) och under erinran, att anslag för detta ändamål senast fanns uppfört i riksstaten för budgetåret 1961/62 samt på tilläggsstat II för samma budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustning m. m. av sanitetsanstalter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 315 000 kr.

63:o) Strålskyddsverksamhet m. m.: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 120—125), vilket innebär en med 230 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för strålskyddsverksamhet m. m., som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för strålskyddsverksamhet m. m., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	162 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förlagsvis</i>	118 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 097 000
4. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i>	567 000

Summa kr. 1 944 000;

c) till *Strålskyddsverksamhet m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 944 000 kr.

64:o) *Strålskyddsverksamhet m. m.*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 125), vilket innebär en med 5 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Strålskyddsverksamhet m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 230 000 kr.

65:o) *Strålskyddsverksamhet m. m.*: *Inredning och utrustning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 125 och 126), vilket innebär en med 200 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Strålskyddsverksamhet m. m.*: *Inredning och utrustning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

66:o) *Statens institut för folkhälsan*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 72, s. 127—132) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens institut för folkhälsan, som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Statens institut för folkhälsan: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 5 133 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 970 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson* (I: 507) och den andra inom andra kammaren av herrar *Nilsson* i Tvärälund och *Börjesson* i Falköping (II: 630) har hemställts, att riksdagen må a) godkänna av styrelsen för statens institut för folkhälsan

upprättat förslag till personalförändringar för budgetåret 1964/65; b) till Statens institut för folkhälsan: Avlöningar under femte huvudtiteln för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 6 015 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen II: 630.

Utskottet. Departementschefens förslag i fråga om personalorganisationen vid institutet innebär i huvudsak, att institutet tillföres tre nya tjänster. Detta förslag kan utskottet tillstyrka.

I motionerna I: 507 och II: 630 framförda förslag innebär bl. a. att, utöver Kungl. Maj:ts förslag, ett tjugutal nya tjänster skall inrättas samt att anslaget skall uppräknas med omkr. 880 000 kr. Utskottet, som är väl medvetet om att institutets verksamhet utgör ett betydelsefullt led i samhällets insatser inom hälsovårdens område, anser sig emellertid inte kunna tillstyrka en så avsevärd personalförstärkning och uppräkning av anslaget, som avses med motionerna. I detta sammanhang vill utskottet erinra om att, enligt vad som inhämtats, en tillbyggnad av institutet är under projektering. Förevarande motionsyrkanden avstyrkes således av utskottet.

Med godtagande av den gjorda anslagsberäkningen hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 507 och II: 630

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens institut för folkhälsan, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	429 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	35 000
3. Avlöningar till speciallärare, experter och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	345 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 849 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 475 000

Summa kr. 5 133 000;

c) till Statens institut för folkhälsan: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 5 133 000 kr.

67:o) Statens institut för folkhälsan: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 132 och 133), vilket innebär en uppräkning av anslaget med 256 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens institut för folkhälsan: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kr.

68:o) *Utredningar m. m. rörande luftföroreningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 133—135), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utredningar m. m. rörande luftföroreningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

69:o) *Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 136—142), vilket innebär en uppräkningsanslag med 386 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens bakteriologiska laboratorium, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	608 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	232 000
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	51 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	4 717 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 396 000

Summa kr. 8 004 000;

c) till *Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 8 004 000 kr.

70:o) *Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 142 och 143), vilket innebär en med 669 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 5 051 000 kr.

71:o) Statens bakteriologiska laboratorium: Inredning och utrustning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 143 och 144), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att inredning och utrustning för statens bakteriologiska laboratorium må beställas till ett värde av högst 400 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1965/66;

b) till Statens bakteriologiska laboratorium: Inredning och utrustning för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kr.

72:o) Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 144—146), innebärande en uppräknig av anslaget med 36 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	70 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 257 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	551 000
Summa kr. 1 878 000;	

b) till Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 878 000 kr.

73:o) Statens rättskemiska laboratorium: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 146), vilket innebär en med 150 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statens rättskemiska laboratorium: Omkostnader för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 633 000 kr.

74:o) Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, s. 147 och 148), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 53 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	128 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	65 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	845 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	425 000

Summa kr. 1 463 000;

b) till *Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 463 000 kr.

75:o) *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 149), vilket innebär en uppräkningsanslag med 124 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 447 000 kr.

76:o) *Svenska farmakopékommittén m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 149 och 150), innebärande en minskning av anslaget med 4 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svenska farmakopékommittén m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 260 000 kr.

77:o) *Statens rättsläkarstationer: Avlöningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 150 och 151), vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 144 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens rättsläkarstationer, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	40 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	194 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	640 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	305 000

Summa kr. 1 179 000;

b) till *Statens rättsläkarstationer: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 179 000 kr.

78:o) *Statens rättsläkarstationer: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 152), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättsläkarstationer: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 239 000 kr.

79:o) *Vissa rättsmedicinska undersökningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 152 och 153), vilket innebär en med 10 000 kr. minskad medelsanvisning samt ändrad anslagsrubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa rättsmedicinska undersökningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kr.

80:o) *Länsläkarväsendet: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 153 och 154), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 325 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för länsläkarväsendet, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsläkarväsendet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän (läns- läkare och biträdande länsläkare), <i>förslagsvis</i>	1 257 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	32 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	393 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	716 000

Summa kr. 2 398 000;

c) till *Länsläkarväsendet: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 398 000 kr.

81:o) **Länsläkarväsendet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 154 och 155), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 115 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsläkarväsendet: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 409 000 kr.

82:o) **Provinsiälläkare: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88, s. 155 och 156), vilket innebär en minskning av anslaget med 2 170 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga ändringar i personalförteckningen för provinsiälläkare i enlighet med vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för provinsiälläkare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	475 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	96 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	259 000

Summa kr. 830 000;

c) till *Provinsiälläkare: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 830 000 kr.

83:o) **Provinsiälläkare: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89, s. 156), vilket innebär en med 13 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Provinsiälläkare: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 43 000 kr.

84:o) **Bidrag till provinsiälläkarväsendet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90, s. 157 och 158), vilket innebär en med 13 175 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordade

grunder träffa avtal med Malmöhus läns landsting angående deltagande från statens sida i uppförandet m. m. av en läkarstation i Dalby för forskning och försöksverksamhet i öppen vård;

b) till *Bidrag till provinsialläkarväsendet m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 24 500 000 kr.

Mentalsjukhus m. m.

85:o) **Statens mentalsjukhus: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 91, s. 159—187) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens mentalsjukhus, som påkallas av vad departementschefen förorddat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens mentalsjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Statens mentalsjukhus: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 239 300 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 222 000 000 kr.

Utskottet. Inför den förestående huvudmannaskapsreformen bör, såsom departementschefen framhållit, upprustningen av mentalsjukvården fortsätta i oförminskad takt. Departementschefen föreslår en förstärkning av personalen vid de statliga mentalsjukhusen med 120 nya tjänster, varav 14 för läkarpersonal, 73 för sjukvårdspersonal, 27 för administrations- och kontorspersonal och sex för ekonomipersonal. Av läkartjänsterna avses fyra för en ny forskningsavdelning vid S:t Jörgens sjukhus. Utskottet ansluter sig till vad departementschefen i detta sammanhang anfört och föreslagit. Utskottet tillstyrker vidare departementschefens förslag i fråga om utvidgning av den öppna vårdverksamheten.

Då utskottet även i övrigt kan biträda Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens mentalsjukhus, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förorddat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens mentalsjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	77 400 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:ts, <i>förslagsvis</i>	1 050 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	88 700 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	72 150 000
	<hr/>
	Summa kr. 239 300 000;

c) till *Statens mentalsjukhus: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 239 300 000 kr.

86:o) *Statens mentalsjukhus: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 187—189), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 8 400 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens mentalsjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 84 550 000 kr.

87:o) *Kostnader för mentalsjukvårdsberedningen*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 93, s. 189 och 190), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för mentalsjukvårdsberedningen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

88:o) *Utrustning av nya mentalsjukhus m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, s. 191—195), vilket innebär en minskning av anslaget med 3 999 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustning av nya mentalsjukhus m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 464 000 kr.

89:o) *Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95, s. 195—197), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 430 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för utbildning av mentalsjukvårdspersonal, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	500 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	540 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 050 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 050 000

Summa kr. 7 140 000;

b) till *Utbildning av mentalsjukvårdspersonal*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 140 000 kr.

90:o) *Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 197 och 198), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 150 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 965 000 kr.

91:o) *Bidrag till driften av vissa mentalsjukhus*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97, s. 198), innebärande en höjning av anslaget med 2 600 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av vissa mentalsjukhus* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 600 000 kr.

92:o) *Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, s. 199), vilket innebär en ökning av anslaget med 5 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 58 000 000 kr.

93:o) *Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 99, s. 199 och 200), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 499 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr.

94:o) **Bidrag till driften av psykiatriska kliniker vid lasarett.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100, s. 200 och 201), vilket innebär en oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av psykiatriska kliniker vid lasarett* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kr.

95:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 202—204), vilket innebär en anslagshöjning med 105 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem på Salbohed, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	157 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	400 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	238 000

Summa kr. 805 000;

b) till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 805 000 kr.

96:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 204 och 205), vilket innebär en anslagsminskning med 26 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 234 000 kr.

97:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 205 och 206), vilket innebär uppförande å riksstaten av ett nytt anslag å 150 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Utrustning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

98:o) Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg och Laxå: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 206—209), vilket innebär en med 157 000 kr. ökad medelsanvisning samt ändrad anslagsrubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa den personalförteckning för statens skol- och yrkeshem i Vänersborg och Laxå, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem i Vänersborg och Laxå, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	56 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	14 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	320 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	170 000

Summa kr. 560 000;

c) till Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg och Laxå: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 560 000 kr.

99:o) Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg och Laxå: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 209 och 210), vilket innebär en med 34 000 kr. ökad medelsanvisning samt ändrad anslagsrubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg och Laxå: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 151 000 kr.

100:o) Utrustning för statens yrkeshem i Laxå. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 210 och 211), vilket innebär uppförande å riksstaten av ett nytt anslag å 330 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustning för statens yrkeshem i Laxå* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kr.

101:o) Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, s. 211 och 212), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

102:o) **Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, s. 212—215), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 200 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 200 000 kr.

103:o) **Vilhelmsro sjukhus: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, s. 216 och 217), vilket innebär en med 130 000 kr. förhöjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för Vilhelmsro sjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 030 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	14 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	970 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	896 000

Summa kr. 2 910 000 ;

b) till *Vilhelmsro sjukhus: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 910 000 kr.

104:o) **Vilhelmsro sjukhus: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113, s. 217), vilket innebär en ökning av anslaget med 19 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vilhelmsro sjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 644 000 kr.

105:o) **Bidrag till epileptikeranstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 217—219), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till epileptikeranstalter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kr.

106:o) **Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115, s. 219—221), vilket innebär en med 50 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.

Universitetssjukhus m. m.

107:o) **Karolinska sjukhuset: Avlöningar.** Kungl. Maj:t (punkt 116, s. 222—246) har föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, som föranledes av vad departementschefen förordad, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Karolinska sjukhuset: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 67 160 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 62 898 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Eric Carlsson m. fl.* (I: 113) och den andra inom andra kammaren av herr *Gomér m. fl.* (II: 145), i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte under förevarande anslag anvisa 67 218 000 kr;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Hamrin-Thorell* och herr *Hilding* (I: 514) och den andra inom andra kammaren av fröken *Elmén* och herr *Keijer* (II: 618), i vilka hemställts att riksdagen måtte 1. besluta att fr. o. m. den 1 juli 1964 inrätta en biträdande överläkartjänst i Ae 27 för handkirurgi med särskild hänsyn till reumatikerrehabilitering vid karolinska sjukhusets plastikkirurgiska avdelning, 2. uppräknat förevarande anslag med för genomförande av förslaget under 1. erforderliga medel;

dels ock en inom andra kammaren av fru *Sjövall* väckt motion (II: 637), i vilken hemställts att riksdagen måtte för budgetåret 1964/65 anvisa anslag för inrättande av en laboratorstjänst i Be 1 i klinisk cytologi vid karolinska sjukhusets radiopatologiska institution.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 145, I: 514 och II: 637.

Utskottet. Behovet av en lösning av de alltmera besvärande lokalfrågorna vid karolinska sjukhuset har särskilt accentuerats av den ökade läkarutbildningen och den i princip beslutade inordningen av sjukhuset i storstockholms sjukvårdsorganisation samt av regionsjukvårdens utbyggnad. Kungl. Maj:t har därför tidigare uppdragit åt direktionen för sjukhuset att upprätta förslag till ny generalplan för sjukhuset. Sådant förslag väntas

bli framlagt under innevarande år. En särskild utredningsman har också tillkallats under år 1963 för att verkställa viss översyn av organisationen vid de statliga undervisningssjukhusens kliniker och avdelningar.

Departementschefens förslag i fråga om sjukhusets personalorganisation innebär i huvudsak att 77 nya tjänster inrättas under nästa budgetår, därav åtta läkartjänster. Vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och föreslagit kan utskottet biträda.

I motionerna I:113 och II: 145 har föreslagits, att medel skall anvisas för personalförstärkning, utöver departementschefens förslag, med två tjänster för arbetsterapeuter och en tjänst för sjukgymnast vid sjukhusets avdelning för fysioterapi och medicinsk rehabilitering. Vidare har i motionerna I: 514 och II: 618 yrkats, att vid sjukhusets plastikkirurgiska klinik skall inrättas en tjänst som biträdande överläkare för handkirurgi med särskild hänsyn till reumatikerrehabilitering, samt att erforderliga medel måtte anvisas för ändamålet. Slutligen har i motionen II: 637 hemställts om medelsanvisning för inrättande av en laboratorstjänst i klinisk cytologi vid sjukhuset.

I avvaktan på resultatet av pågående utredningar, som berör sjukhusets organisation, är utskottet emellertid inte berett att tillstyrka någon ytterligare personalförstärkning och uppräknings av medlen under anslaget utöver departementschefens förslag. Förevarande motionsyrkanden kan utskottet följaktligen inte tillstyrka.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 113 och II: 145, I: 514 och II: 618 samt II: 637, förstnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, som för-
anledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 955 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 000 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	41 065 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	20 140 000

Summa kr. 67 160 000;

c) till *Karolinska sjukhuset: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 67 160 000 kr.

108:o) *Karolinska sjukhuset: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, s. 246 och 247), vilket innebär en med 568 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Karolinska sjukhuset: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 968 000 kr.

109:o) *Karolinska sjukhuset: Utrustning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 247 och 248), vilket innebär en minskning av anslaget med 4 358 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att utrustning till två nya personalbostadshus vid karolinska sjukhuset må beställas till ett värde av högst 400 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1965/66;

b) till *Karolinska sjukhuset: Utrustning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.

110:o) *Serafimerlasarettet: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 249—256), innebärande en uppräknig av anslaget med 1 046 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för serafimerlasarettet, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 270 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	410 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 680 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 980 000

Summa kr. 13 340 000;

c) till *Serafimerlasarettet: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 13 340 000 kr.

111:o) Serafimerlasarettet: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 256 och 257), vilket innebär en minskning av anslaget med 426 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Serafimerlasarettet: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 529 000 kr.

112:o) Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121, s. 257 och 258), vilket innebär en med 2 295 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

113:o) Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122, s. 258—261), vilket innebär en ökning av anslaget med 91 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

Utgifter:

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	16 500
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	980 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	421 500
	<hr/>
	Summa kr. 1 418 000

Särskilda uppbördsmedel:

Bidrag från Stockholms stad	709 000
	<hr/>
	Nettoutgift kr. 709 000;

c) till *Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 709 000 kr.

114:o) *Bidrag till vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123, s. 261—263), vilket innebär en med 1 500 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kr.

115:o) *Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124, s. 263 och 264), vilket innebär att anslaget uppföres med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kr.

116:o) *Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare*. Kungl. Maj:t har (punkt 125, s. 264—269) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för akademiska sjukhuset i Uppsala, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för akademiska sjukhuset i Uppsala, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 7 020 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 080 000 kr.

I en inom andra kammaren av herr *Lundberg* väckt motion (II:500) har hemställts att riksdagen måtte besluta att inrätta en överläkartjänst för alkoholsjukdomar vid akademiska sjukhusets psykiatriska klinik i Uppsala.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag till personalförstärkning, vilket i huvudsak innebär inrättande av fem nya läkartjänster vid sjukhuset under nästa budgetår.

Utskottet, som i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 5 år 1963 avstyrkt motionsyrkande om inrättande av en överläkartjänst för alkoholsjukdomar vid sjukhusets psykiatriska klinik, anser inte skäl föreligga att nu intaga annan ståndpunkt. Förevarande motionsyrkande avstyrkes således.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 500

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för akademiska sjukhuset i Uppsala, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för akademiska sjukhuset i Uppsala, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1.	Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	700 000
2.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 490 000
3.	Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 830 000

Summa kr. 7 020 000;

c) till *Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 020 000 kr.

117:o) **Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, s. 269—272), vilket innebär en med 2 100 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kr.

118:o) **Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127, s. 272—276), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 200 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 4 200 000 kr.

119:o) **Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128, s. 276), vilket innebär en ökning av anslaget med 10 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kr.

120:o) **Bidrag till lasarettet i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 276—278), innebärande en förhöjd medelsanvisning med 2 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till lasarettet i Lund* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 000 000 kr.

121:o) **Bidrag till Malmö allmänna sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130, s. 278 och 279), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 250 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Malmö allmänna sjukhus* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 8 600 000 kr.

122:o) **Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131, s. 279—281), vilket innebär en anslagsökning med 4 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 000 000 kr.

123:o) **Bidrag till lasarettet i Umeå.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, s. 281 och 282), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till lasarettet i Umeå* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 400 000 kr.

124:o) **Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 282), vilket innebär en minskning av medelsanvisningen med 150 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

125:o) **Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134, s. 282 och 283), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

126:o) **Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, s. 283), vilket innebär en med 79 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

127:o) **Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 284), vilket innebär en minskning av medelsanvisningen med 260 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

128:o) **Bidrag till anordnande av epidemivårdsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, s. 285), vilket innebär ett med 99 000 kr. uppräknat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av epidemivårdsanstalter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

129:o) **Bidrag till driften av epidemivårdsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138, s. 285 och 286), vilket innebär en minskning av anslaget med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av epidemivårdsanstalter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

130:o) **Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141, s. 286 och 287), innebärande en med 400 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 100 000 kr.

131:o) **Bidrag till anordnande av förlossningsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142, s. 288), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av förloss-*

ningsanstalter för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

132:o) **Bidrag till Eugeniahemmet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143, s. 288—290), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Eugeniahemmet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 535 000 kr.

Viss rehabiliteringsverksamhet

133:o) **Statens arbetsklirik i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 144, s. 291—293) föreslagit riksdagen att till Statens arbetsklirik i Stockholm för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 653 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 630 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft dels de under punkten 107 nämnda likalydande motionerna I: 113 och II: 145, i vilka hemställts att riksdagen måtte under förevarande anslag anvisa 775 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Carlqvist m. fl.* (I: 164) och den andra inom andra kammaren av herr *Henningsson m. fl.* (II: 218) i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en inventering av samtliga handikappproblem över hela landet;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 283) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 355), i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte 1) i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att frågan om förläggning av patienter vid statens arbetsklirik löses utan dröjsmål ävensom bemyndiga Kungl. Maj:t att anslå härför erforderliga medel, 2) besluta inrätta en tjänst som forskarassistent för rehabiliteringsforskning vid statens arbetsklirik och därför till Statens arbetsklirik i Stockholm för budgetåret 1964/65 under femte huvudtiteln anvisa ett i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag med 35 000 kr. förhöjt reservationsanslag om inalles 688 000 kr., 3) i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning om frågor som rör de handikappades möjligheter till semester och fritidssysselsättning.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 145, II: 218 och II: 355.

Utskottet. Arbetsklirikens ställning skall övervägas i samband med den utredning om rehabiliteringsverksamhetens organisation och samordning.

som centrala rehabiliteringsberedningen företager. Det under innevarande år väntade förslaget till ny generalplan för karolinska sjukhuset torde även komma att beröra arbetskliniken.

I avvaktan på ställningstagandet till dessa utredningar är utskottet inte berett att förorda någon personalförstärkning och uppräkning av anslaget utöver vad departementschefen föreslagit. I motionerna I: 113 och II: 145 samt I: 283 och II: 355 gjorda yrkanden om ytterligare medelsanvisning till arbetskliniken kan utskottet således inte biträda.

Vad angår det i de två sistnämnda motionerna berörda spørsmålet om patientförläggningen vid arbetskliniken förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t har uppmärksamheten riktad på denna fråga. Någon särskild åtgärd från riksdagens sida i ämnet anser utskottet inte påkallad.

Beträffande det i nyssnämnda båda motioner framförda yrkandet om utredning av frågor, som rör de handikappades möjligheter till semester och fritidssysselsättning, anser utskottet det vara betydelsefullt att sådana frågor ägnas särskild uppmärksamhet. Då vederbörande institutioner och organisationer är verksamma bl. a. för att söka tillgodose de handikappades behov av kontakt, sysselsättning och rekreation, får det förutsättas att uppmärksamheten är inriktad på att denna verksamhet erhåller erforderligt stöd och utvecklas på ett ändamålsenligt sätt. Någon särskild utredning i ämnet är utskottet därför inte berett att förorda.

I motionerna I: 164 och II: 218 har föreslagits en inventering av samtliga handikappproblem över hela landet. Utskottet finner syftet med motionerna beaktansvärt. Enligt utskottets mening bör möjligheterna till en sådan inventering övervägas i samband med pågående utredningar inom ifrågavarande område eller i annan ordning. Utskottet föreslår, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet anfört.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 113 och II: 145 samt I: 283 och II: 355, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens arbetsklinik i Stockholm* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 653 000 kr.;

II. att motionerna I:283 och II: 355, såvitt de avser skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 164 och II: 218 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört i fråga om inventering av de handikappades problem.

134:o) Invaliditetsförebyggande åtgärder m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145 s. 294 och 295), vilket innebär ändrad anslags-

rubrik samt ökad medelsanvisning med 1 700 000 kr., hemställer utskottet, att riksdagen må till *Invaliditetsförebyggande åtgärder m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 21 300 000 kr.

135:o) Bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m. Kungl. Maj:t har (punkt 146, s. 295—297) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av grunderna för bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m. att gälla fr. o. m. den 1 juli 1964, dels ock till Bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m. för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 12 700 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Tage Johansson* (I: 172) och den andra inom andra kammaren av fru *Ekroth m. fl.* (II: 213), i vilka hemställts att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning under förevarande anslag, måtte, med godkännande jämväl i huvudsak av de av Kungl. Maj:t förordade ändringarna av grunderna för bidrag, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att vid utformandet av ifrågakavande bestämmelser i motionerna anförda synpunkter måtte beaktas;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Göran Karlsson* och *Lars Larsson* (I: 175) och den andra inom andra kammaren av fru *Eriksson* i Ängelholm *m. fl.* (II: 214), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att förevarande anslag även skall innefatta bidragsrätt till peruker, ögonproteser, ögonlinser, starrglas och specialglasögon för synsvaga samt urinbehållare;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Göran Karlsson* och *Paul Jansson* (I: 176) och den andra inom andra kammaren av fru *Holmqvist m. fl.* (II: 220), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta utvidga ordinationsrätten för ortopediska hjälpmedel till läkare vid neurologiska, reumatologiska, infektions- och rehabiliteringskliniker samt för hjälpmedel för handikappades dagliga livsföring till tjänsteläkare;

dels de under punkten 133 nämnda likalydande motionerna I: 283 och II: 355, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte besluta att bidrag till anskaffande av ledarhundar samt till ögonproteser skall utgå från förevarande anslag fr. o. m. den 1 juli 1964;

dels ock en inom andra kammaren av fru *Jäderberg m. fl.* väckt motion (II: 351), i vilken hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och därav föranledda förslag till statsbidrag till ögonproteser, speciella kontaktlinser och specialglasögon.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna I: 172, I: 175, II: 220, II: 351 och II: 355.

Utskottet. Gällande bestämmelser om statsbidrag till ortopediska hjälpmedel m. m. innefattar i huvudsak stödjebandage, proteser, rullstolar och vissa invalidvagnar samt elektriska hjärtstimulatorer och vissa särskilt angivna förband. Bidrag för inköp av andra hjälpmedel för underlättande av den dagliga livsföringen för rörelsehindrade och andra handikappade har sedan år 1960 utgått genom en av De vanföras riksförbund bedrivna försöksverksamhet. Departementschefen förordar att bestämmelser om bidrag till sistnämnda hjälpmedel intages i en kungörelse om statsbidrag till ortopediska hjälpmedel m. m. Statsbidragsgivningen föreslås omfatta för handikappade särskilt avsedda hjälpmedel, ägnade att påtagligt underlätta sådana till den dagliga livsföringen hörande åtgärder som intagande av dygnsvila, på- och avklädning, hygieniska bestyr, förflyttning, motionering, läsning, intagande av mat och dryck samt husliga sysslor, dock med undantag av motordrivna hushållsapparater. Dessa hjälpmedel bör enligt departementschefen ordineras av läkare vid ortopedisk lasarettsklinik, vanförestalt eller motsvarande eller av läkare, som har tillsyn över träningslägenhet.

Förevarande förslag, som innebär en väsentlig utvidgning av bidragsgivningen, tillstyrkes av utskottet. Vidare kan utskottet biträda av departementschefen förordade ändringar av bestämmelserna rörande colostomi- och ileostomiförband.

I motionerna I: 283 och II: 355, II: 351 samt I: 175 och II: 214 beröres frågan om en ytterligare utvidgning av bidragsgivningen inom detta område.

Vad först gäller det i motionerna I: 283 och II: 355 framförda yrkandet om bidrag till anskaffande av ledarhundar för blinda, vill utskottet erinra om att sådant bidrag, enligt vad som inhämtats, avses utgå från det under femte huvudtiteln uppförda anslaget till Bidrag till De blindas förening. Motionsyrkandet synes därför inte påkalla någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Såvitt angår de i motionerna framförda yrkandena angående utvidgning av bidragsrätten till ögonproteser, linser, starrglas, specialglasögon och peruker samt urinbehållare, förutsätter utskottet, att dessa frågor kommer att tagas under övervägande av 1961 års sjukförsäkringsutredning. Med hänsyn härtill anser sig utskottet inte kunna tillstyrka ifrågakvarande i motionerna I: 283 och II: 355, II: 351 samt I: 175 och II: 214 framförda yrkanden.

Beträffande de i motionerna I: 176 och II: 220 gjorda yrkandena i fråga om bestämmelserna angående ordination av hjälpmedel är utskottet, i avvaktan på erfarenheter av den av Kungl. Maj:t föreslagna bidragsgivningen, inte berett att tillstyrka i motionerna föreslagen utvidgning av ordinations-

rätten. I motionerna I: 172 och II: 213 begärd skrivelse i ämnet anser sig utskottet inte heller kunna förorda. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t har uppmärksamheten riktad på önskvärdheten av att åstadkomma en rationell och enkel handläggning av bidragsgivningen.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 283 och II: 355, såvitt de avser frågan om bidrag till anskaffande av ledarhundar, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

II. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 283 och II: 355, I: 175 och II: 214, I: 172 och II: 213 ävensom I: 176 och II: 220, förstnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordade ändringar av grunderna för bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m., att gälla fr. o. m. den 1 juli 1964;

III. att motionen II: 351 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att riksdagen må till *Bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 000 kr.

136:o) *Bidrag till hörapparater.* Kungl. Maj:t har (punkt 147, s. 297 och 298) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till hörapparater* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 000 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels en inom första kammaren av herrar *Per Petersson* och *Ebbe Ohlsson* väckt motion (I: 285), i vilken hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att 1) nuvarande tid för erhållande av statsbidrag till ny hörapparat ändras till att omfatta högst fem år; 2) hörapparater som godkännes för statsbidrag skall genom försäljarens försorg vara garanterade minst ett år; 3) frågan om statsbidrag till driftkostnader för hörapparater skyndsamt utredes av Kungl. Maj:t,

dels ock de under punkten 133 nämnda likalydande motionerna I: 283 och II: 355, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till riksdagen rörande bidrag till specialglasögon samt för reparation av hörapparater från förevarande anslag.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna I: 285 och II: 355.

Utskottet. Från anslaget utgår statsbidrag för hörapparater med belopp, motsvarande hela anskaffningskostnaden, dock högst 400 kr. I vissa fall kan bidrag till dyrare apparat medgivas med högre belopp.

1961 års sjukförsäkringsutredning har bl. a. i uppdrag att överväga frågan om vidgad bidragsgivning, avseende såväl anskaffnings- som reparations- och driftkostnader för medicinskt-tekniska hjälpmedel, däribland även hörapparater. Enligt vad utskottet inhämtat har utredningen också att överväga viss ändring av gällande statsbidragsbestämmelser beträffande hörapparater.

I avvaktan på resultatet av ifrågavarande utredning är utskottet inte berett att förorda i motionen I: 285 avsedd skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa ändringar av reglerna för statsbidrag till hörapparater samt utredning av frågan om statsbidrag till driftkostnader för sådana apparater. Utskottet anser sig inte heller kunna tillstyrka i motionerna I: 283 och II: 355 framfört yrkande i fråga om statsbidrag till reparation av hörapparater.

Vad beträffar det i sistnämnda två motioner framförda yrkandet rörande bidrag till specialglasögon, får utskottet, under hänvisning till vad utskottet anfört i samma fråga under föregående punkt, avstyrka detta yrkande.

Med godtagande av den gjorda anslagsberäkningen hemställer utskottet,

I. att riksdagen må till *Bidrag till hörapparater* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 283 och II: 355, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionen I: 285 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

137:o) *Bidrag till Svenska vanförevårdens centralkommitté.* Kungl. Maj:t har (punkt 148, s. 298—300) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till Svenska vanförevårdens centralkommitté* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 250 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 200 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 133 nämnda likalydande motionerna I: 283 och II: 355, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte besluta bevilja SVCK ett ytterligare bidrag av 400 000 kr. för att möjliggöra inrättande av elektrotekniskt laboratorium, och således under förevarande anslag anvisa 650 000 kr.,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Göran Karlsson m. fl.* (I: 179) och den andra inom andra kammaren av fru *Eriksson* i Ängelholm *m. fl.* (II: 293), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en snabbutredning inom socialdepartementet rörande formerna för forskning och produktion av tekniska hjälpmedel för handikappade.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna I: 179 och II: 355.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär i huvudsak ett statsbidrag med 45 000 kr. till den av Svenska vanförevårdens centralkommitté (SVCK) bedrivna forskningen rörande stödjebandage och proteser samt en höjning av bidrag i övrigt med 50 000 till 205 000 kr.

I anledning av den i motionerna I: 283 och II: 355 föreslagna ökade medelsanvisningen till SVCK för inrättande av ett elektrotekniskt laboratorium vill utskottet erinra om att Kungl. Maj:t numera i propositionen nr 56 till årets riksdag föreslagit, att SVCK erhåller statligt stöd i form av ett ränte- och amorteringsfritt lån på 300 000 kr. för en tillbyggnad av SVCK:s lokaler, bl. a. avsedd för ett sådant laboratorium. Syftet med motionerna får därigenom i huvudsak anses tillgodosett. Utskottet, som i särskilt utlåtande kommer att behandla nyssnämnda proposition, anser sig inte kunna tillstyrka någon ytterligare uppräknig av förevarande anslag utöver den av Kungl. Maj:t föreslagna. Motionsyrkandet avstyrkes således.

I motionerna I: 179 och II: 293 framfört yrkande om utredning rörande formerna för forskning och produktion av tekniska hjälpmedel för handikappade är utskottet inte berett att tillstyrka. Utskottet förutsätter, att dessa frågor behandlas i samband med pågående utredningar inom området.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 283 och II: 355, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till Svenska vanförevårdens centralkommitté* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 250 000 kr.;

II. att motionerna I: 179 och II: 293 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

138:o) *Bidrag till De vanföras riksförbund.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, s. 301 och 302), vilket innebär en ökning av anslaget med 175 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till De vanföras riksförbund* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 600 000 kr.

139:o) *Bidrag till De blindas förening.* Kungl. Maj:t har (punkt 150, s. 302—305) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till De blindas förening* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 1 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 730 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av herr *Rimmerfors m. fl.* väckt motion (II: 225), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta höja anslaget till De blindas förening för anskaffandet av bandspelare till de blinda med 135 000 kr., eller från 270 000 kr. till 405 000 kr.,

dels ock de under punkten 133 nämnda likalydande motionerna I: 283 och II: 355, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte besluta bevilja De blindas förening ett ytterligare bidrag av 285 000 kr. under nästa budgetår, varav 135 000 kr. avseende talboksverksamheten och 150 000 kr. föreningens konsulentverksamhet och tidning, och således under förevarande anslag för budgetåret 1964/65 anvisa 1 285 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 225 och II: 355.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t föreslagna uppräknigen av anslaget finner utskottet välmotiverad. Förslaget innebär bl. a. att bidraget till inköp och distribution av bandspelare för blinda i överensstämmelse med föreningens framställning ökas med 170 000 kr. till 270 000 kr. Härigenom befordras föreningens verksamhet med den s. k. talboken. En ökning av anslaget med 55 000 kr. föreslås vidare för bidrag till kostnader för utbildning av ledarhundar och därmed sammanhängande åtgärder. Dessa förslag liksom övriga av Kungl. Maj:t förordade höjningar av bidragen till föreningens verksamhet kan utskottet tillstyrka.

Med hänsyn till den betydande ökning av bidraget till bandspelare, som Kungl. Maj:t — efter prövning i vederbörlig ordning och med bifall till föreningens anslagsframställning — föreslagit, är utskottet inte berett att tillstyrka i motionerna II: 225 samt I: 283 och II: 355 framförda förslag om ytterligare medelsanvisning för detta ändamål. Inte heller anser sig utskottet kunna tillstyrka de i sistnämnda båda motioner framförda förslagen om ytterligare uppräknig av anslaget för bidrag till föreningens konsulentverksamhet och tidning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna II: 225 samt I: 283 och II: 355, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till De blindas förening* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 1 000 000 kr.

140:o) *Bidrag till Hörselfrämjandets riksförbund.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151, s. 305 och 306), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 75 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Hörselfrämjandets riksförbund* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 300 000 kr.

Utbildning av sjukvårdspersonal

141:o) Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 152, s. 307 och 308) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 230 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 228 000 kr.

I en inom andra kammaren av fru *Kristensson* väckt motion (II: 497) har hemställts dels att riksdagen måtte besluta att fr. o. m. 1 juli 1964 vid barnmorskeläroanstalten i Stockholm inrätta en tjänst som läkaramanus i Ag 23 samt en tjänst som instruktionsbarnmorska i Ae 15/17, dels ock att till Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 290 228 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen.

Utskottet tillstyrker den av departementschefen förordade medelsanvisningen. Ifrågavarande motionsyrkande om inrättande av ytterligare tjänster vid barnmorskeläroanstalten är utskottet inte berett att tillstyrka. Resultatet av 1962 års utredning angående sjuksköterskeutbildningen, som bl. a. kommer att behandla utbildningen av barnmorskor, bör enligt utskottets mening avvaktas.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 497

a) godkänna följande avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	76 000
2. Arvoden till biträdande överlärare och tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	47 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	50 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	57 000
	<hr/>
	Summa kr. 230 000 ;

b) till *Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 230 000 kr.

142:o) **Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 153, s. 308 och 309), vilket innebär en med 60 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 289 000 kr.

143:o) **Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 154, s. 309—312) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Göteborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 267 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 214 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 519) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 635) har — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att Kungl. Maj:t snarast möjligt framlägger förslag om inrättande av ytterligare en barnmorskeläroanstalt.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 635.

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit, är en utökning av barnmorskeutbildningen nödvändig. Utskottet biträder därför departementschefens förslag i fråga om vidgad utbildning vid barnmorskeläroanstalten i Göteborg.

1962 års utredning angående sjuksköterskeutbildningen har bl. a. att överväga frågan om inrättande av ytterligare en barnmorskeläroanstalt. I avvaktan på resultatet av denna utredning är utskottet inte berett att föreslå riksdagen att avlåta i motionerna I: 519 och II: 635 begärd skrivelse i ämnet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Göteborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	92 000
2. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	39 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	66 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	70 000

Summa kr. 267 000 ;

b) till *Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 267 000 kr.;

II. att motionerna I: 519 och II: 635, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

144:o) *Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 155, s. 312 och 313), vilket innebär en ökning av anslaget med 30 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 147 000 kr.

145:o) *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 156, s. 313—315) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 836 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 782 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lager* och *Adolfsson* (I: 518) och den andra inom andra kammaren av herr *Hermansson m. fl.* (II: 627), i vilka föreslagits, att riksdagen i skrivelse hemställer att Kungl. Maj:t måtte 1) skyndsamt låta utarbeta en plan i syfte att öka läkarutbildningen och utbildningen av sjuksköterskor, biträden samt övriga personalkategorier inom hälso- och sjukvården; 2) vidtaga åtgärder för att beträffande löne- och arbetsförhållanden göra dessa vårdyrken mera attraktiva på sätt som i motionerna närmare anges, ävensom åtgärder för att genom för personalen förmånliga reaktiveringskurser återvinna utbildad personal som av olika skäl lämnat yrket; 3) inleda förhandlingar med Stockholms stad och Stockholms läns landsting för planering av ytterligare två undervisningssjukhus inom storstockholmsområdet, i Söderort och på Järvafältet;

dels ock de under punkten 143 nämnda likalydande motionerna I: 519 och II: 635, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära 1) skyndsamt utredning om inrättande av ytterligare en statlig sjuksköterskeskola, 2) utredning och förslag rörande möjligheterna att ge skilda kategorier sjukvårdspersonal rätt att i samband med arbete i vårdyrket erhålla full pension samtidigt med lön.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 627 och II: 635.

Utskottet. F. n. finns i landet 33 sjuksköterskeskolor, varav tre statliga. År 1960 utexaminerades ca 1 450 sjuksköterskor. Med utgångspunkt från antalet antagna elever beräknar departementschefen examinationen år 1964 till omkring 1 800 och år 1965 till ca 1 950. Enligt departementschefen torde sjukhusresurserna medge att elevintagningen vid sjuksköterskeskolorna ökas till åtminstone 2 700 elever. Utskottet anser i likhet med departementschefen det vara angeläget att huvudmännen tar till vara alla möjligheter att öka utbildningskapaciteten där förutsättningar härför föreligger.

Med anledning av den i motionerna I: 519 och II: 635 föreslagna skrivelserna om utredning beträffande ytterligare en statlig sjuksköterskeskola, vill utskottet erinra om att 1962 års utredning angående sjuksköterskeutbildningen väntas avlämna sitt förslag innevarande år. I avvaktan på ställningstagandena till detta förslag är utskottet inte berett att tillstyrka ifrågavarande motionsyrkanden.

Vad beträffar det i nyssnämnda motioner berörda spørsmålet om rätt för sjukvårdspersonal att i vissa fall åtnjuta full pension samtidigt med lön, anser utskottet att det närmast ankommer på arbetsmarknadens parter att lösa denna fråga. Utskottet finner därför ifrågavarande motionsyrkanden inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motionerna I: 518 och II: 627 framfört yrkande om utarbetande av en plan för att öka utbildningen av personal inom hälso- och sjukvården anser utskottet sig inte kunna tillstyrka i avvaktan på resultatet av pågående utredningar inom detta område. Vidare förutsätter utskottet, att sjukvårdshuvudmännen och vederbörande myndigheter har uppmärksamheten riktad på de nu berörda frågorna. Under erinran om att arbetsmarknadsstyrelsen anordnar reaktiveringskurser för att återvinna utbildad personal, avstyrker utskottet det i nyssnämnda båda motioner upptagna yrkandet angående dylika kurser.

Beträffande det i samma motioner berörda spørsmålet om åtgärder för att göra vården mera attraktiva anser utskottet att dessa frågor, i första hand lönesättningen, bör lösas av arbetsmarknadens parter. Övriga åtgärder för att förbättra arbetsförhållanden vid sjukhusen bör det ankomma på sjukvårdshuvudmännen att vidtaga. Någon skrivelse i ämnet från riksdagens sida anser utskottet därför inte påkallad. Utskottet kan inte heller biträda de i motionerna framförda förslagen angående skrivelse till Kungl. Maj:t om förhandlingar med Stockholms stad och Stockholms läns landsting om planering av ytterligare undervisningssjukhus. Utskottet vill här erinra om att 1963 års universitets- och högskolekommitté har i uppdrag att undersöka var och hur ytterligare medicinska utbildningsplatser skall anordnas.

Under återopande av det anförda, och då utskottet i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande, hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	91 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	6 000
3. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	162 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	370 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	207 000
	Summa kr. 836 000;

b) till *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 836 000 kr.;

II. att motionerna I: 519 och II: 635, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 518 och II: 627 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

146:o) *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 157, s. 315 och 316), vilket innebär en ökning av anslaget med 21 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 226 000 kr.

147:o) *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Avlöningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 158, s. 316 och 317), vilket innebär en med 32 000 kr. förhöjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagens må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola i Göteborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	39 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	5 000
3. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	104 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	187 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	102 000
	<hr/>
	Summa kr. 437 000;

b) till *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 437 000 kr.

148:o) *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Omkostnader.* Kungl. Maj:t har (punkt 159, s. 317 och 318) föreslagit riksdagen att till *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 351 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 350 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Risberg* (I: 116) och den andra inom andra kammaren av fru *Gunne* (II: 146) har hemställts att riksdagen måtte besluta dels att elev vid *statens sjuksköterskeskola i Göteborg* skall vara berättigad till årligt stipendium uppgående till 1 200 kronor per år, dels att under förevarande anslag anvisa ett med 167 600 kronor till 518 600 kronor förhöjt belopp.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen I: 116.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen kan utskottet tillstyrka. Någon ytterligare uppräknig av anslaget, såsom förordats i motionerna I: 116 och II: 146, är utskottet däremot inte berett att biträda. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att 1962 års utredning angående *sjuksköterskeutbildningen* har i uppdrag att om möjligt framlägga förslag om en samlad lösning av frågan rörande elevförmånerna. Utredningen har avstyrkt ett av styrelsen för skolan i anslagsäskandena för nästa budgetår framfört förslag av samma innebörd, som det i förevarande motioner.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 116 och II: 146 till *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 351 000 kr.

149:o) Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 160, s. 318—320), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 95 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola i Norrköping, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	23 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	6 000
3. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	74 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	184 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	93 000

Summa kr. 380 000 ;

b) till Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 380 000 kr.

150:o) Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 161, s. 320 och 321), vilket innebär att anslaget ökar med 173 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Omkostnader för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 322 000 kr.

151:o) Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 162, s. 321—324), vilket innebär en minskad medelsanvisning med 99 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 061 000 kr.

152:o) Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 163, s. 324—327) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, dels ock till Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 225 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 885 000 kr.

I en inom andra kammaren av herr *Eskel m. fl.* väckt motion (II: 346) har hemställts att riksdagen måtte besluta att med anlåtande av medel, som kommer att anvisas under förevarande anslag, jämväl må anordnas en kurs för sjukvårdsföreståndare.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Förutom fullföljande av redan påbörjade kurser vid institutet, föreslås för nästa budgetår anordnandet av fem lärarkurser, två husmoderskurser, åtta avdelningssköterskekurser, en kurs för utbildning av sjuksköterskor-husmödrar vid sjukstugor och andra mindre sjukvårdsanstalter, tre kurser i narkosgivning samt sex kurser för utbildning av yrkeslärare.

I motionen II: 346 har föreslagits att riksdagen — utöver Kungl. Maj:ts förslag och i överensstämmelse med styrelsens för institutet anslagsäskanden — måtte besluta att även en kurs för sjukvårdsföreståndare må anordnas.

Departementschefen har förordat en ökning av institutets kursverksamhet utöver den av institutets styrelse föreslagna. Med hänsyn härtill och till den betydande utökning av kursverksamheten under de senaste åren är utskottet inte berett att förorda ytterligare utvidgning av verksamheten. Motionsyrkandet avstyrkes således.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande, hemställer,

I. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 000
2. Arvoden åt tillfälliga lärare m. m., <i>förslagsvis</i>	607 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	421 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	190 000

Summa kr. 1 225 000 ;

c) till *Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 225 000 kr.;

II. att motionen II: 346 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

153:0) Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader. Kungl. Maj:t har (punkt 164, s. 327 och 328) föreslagit riksdagen att till Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 209 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 128 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Söderberg* och *Dahlén* (I: 256) och den andra inom andra kammaren av herr *Eskel m. fl.* (II: 347) har hemställts att riksdagen måtte besluta att till de elever vid statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor samtliga kurser, vilka icke har anställning hos statlig eller kommunal sjukvårdshuvudman, studiebidrag må utgå tills vidare i likhet med vad som skett under innevarande budgetår från och med den 1 januari 1964.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 347.

Utskottet. Vid beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår har departementschefen utgått ifrån att studiebidrag och reseersättning till elever skall utgå endast till sådana deltagare i lärar- resp. yrkeslärarkurs, som inte har anställning hos statlig eller kommunal sjukvårdshuvudman. Bidragsbeloppet föreslås samtidigt höjt från 1 020 kr. till 1 200 kr. per månad i likhet med vad som gäller för av överstyrelsen för yrkesutbildning anordnade lärarkurser.

I motionerna I: 256 och II: 347 har föreslagits, att studiebidrag skall utgå till elever, som deltagar i institutets samtliga kurser och som inte har anställning hos statlig eller kommunal sjukvårdshuvudman i likhet med vad som gäller under innevarande budgetår.

Vad först beträffar en i motionerna berörd fråga om förmåner till deltagarna i försökskurs för utbildning av distriktssköterskor föreslår — såsom motionärerna även framhållit — departementschefen i annat sammanhang, att denna kurs av praktiska skäl skall administreras av institutet, vars avdelning i Göteborg är förlagd till samma byggnad som försökskursens expeditionslokaler. Berörda förhållande utgör enligt utskottets mening i och för sig inte skäl för att eleverna vid försökskursen skall erhålla samma förmåner som deltagarna i de av institutet anordnade kurserna. Utskottet finner det naturligt att i enlighet med departementschefens förslag försökskursens deltagare erhåller bidrag enligt de bestämmelser, som föreslagits beträffande de ordinarie kurserna vid statens distriktssköterskeskola.

Vad sedan gäller förmånerna till eleverna vid institutets kurser, anser utskottet det vara särskilt angeläget att trygga rekryteringen till den föreslagna väsentligt utökade verksamheten med lärar- resp. yrkeslärarkurser.

5 — *Bihang till riksdagens protokoll 1964. 6 saml. Nr 5*

I detta sammanhang vill utskottet erinra om att 1962 års utredning angående sjuksköterskeutbildning innevarande år väntas avlämna förslag i bl. a. hithörande frågor. Likaså är normerna för statlig studiehjälp under behandling.

Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att nu förordna någon ändring av de av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna om förmåner för deltagare i institutets kurser under nästa budgetår.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 256 och II: 347 till *Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 209 000 kr.

154:o) *Utbildning av viss sjukvårdspersonal*. Kungl. Maj:t har (punkt 165, s. 328—333) föreslagit riksdagen att till *Utbildning av viss sjukvårdspersonal* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 426 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 354 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Hamrin-Thorell* (I: 169) och den andra inom andra kammaren av fru *Kristensson* (II: 221) har hemställts att riksdagen under förevarande anslag måtte anvisa 321 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 221.

Utskottet. Från förevarande anslag skall bestridas kostnaderna för specialutbildning av barnsjuksköterskor, kompletteringskurs för vissa sjuksköterskor med utländsk utbildning samt försökskurser för utbildning av distriktssköterskor. Departementschefens förslag beträffande dessa kurser kan utskottet biträda.

Utskottet biträder även förslaget i fråga om anordnande av försökskurser i förebyggande mödravård m. m. för distriktssköterskor. 1962 års utredning angående sjuksköterskeutbildningen har ansett att ifrågavarande kurser bör fortsätta i avvaktan på utredningens förslag. Utskottet, som godtar den för ändamålet föreslagna medelsanvisningen, avstyrker följaktligen det i motionerna I: 169 och II: 221 framförda yrkandet om avslag på Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag.

Då utskottet även i övrigt kan biträda vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 169 och II: 221 till *Utbildning av viss sjukvårdspersonal* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 426 000 kr.

155:o) **Utbildningskurser i arbetsterapi.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 166, s. 333), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildningskurser i arbetsterapi* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kr.

Allmän hälsovård m. m.

156:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 167, s. 334), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 400 000 kr.

157:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, s. 335 och 336), vilket innebär anvisande av oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 500 000 kr.

158:o) **Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 169, s. 336—338), vilket innebär en ökning av anslaget med 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 8 700 000 kr.

159:o) **Läkemedel åt vissa kvinnor och barn.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170, s. 338 och 339), vilket innebär en uppräkningsanslag med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Läkemedel åt vissa kvinnor och barn* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

160:o) **Abortförebyggande åtgärder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, s. 339 och 340), vilket innebär en uppräkningsanslag med 20 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Abortförebyggande åtgärder* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 410 000 kr.

161:o) **Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning.** Kungl. Maj:t har (punkt 172, s. 340 och 341) föreslagit riksdagen att till Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 100 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Hamrin-Thorell* och herr *Hilding* (I: 515) och den andra inom andra kammaren av fröken *Elmén* och herr *Rimmerfors* (II: 619), har hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning i fråga om utbildning av kuratorer för föräldrautbildning och rådgivning samt antalet tjänster, som krävs för att få till stånd försöksverksamhet i föräldrautbildning på skilda håll i landet.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen II: 619.

Utskottet. Försöksverksamheten med familjerådgivning börjar nu komma i gång. Fem huvudmän har hittills erhållit statsbidrag och ytterligare några landstingskommuner väntas ansöka om statsbidrag för detta ändamål. Bidrag utgår till kostnaden för läkares och kurators avlöning och resor i tjänsten. Den av departementschefen förordade medelsanvisningen kan utskottet tillstyrka.

I motionerna I: 515 och II: 619 föreslås utredning angående föräldrautbildning och föräldrarådgivning. Utskottet finner syftet med motionerna beaktansvärt men vill samtidigt erinra om den verksamhet, som pågår med stöd av bidrag från bl. a. förevarande anslag och om annan verksamhet, som i olika former förekommer för att öka kunskaperna om barnuppfostran och för att främja barnens psykiska hälsa och utveckling. Utskottet förutsätter, att vederbörande myndigheter — såväl centrala som lokala — samt organisationer och institutioner har uppmärksamheten riktad på hithörande frågor. Någon skrivelse i ämnet från riksdagen är utskottet inte berett att förorda.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må till *Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kr.;

II. att motionerna I: 515 och II: 619 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

162:o) **Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 173, s. 341 och 342), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kr.

163:o) **Bidrag till S:t Lukasstiftelsen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 174, s. 342 och 343), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till S:t Lukasstiftelsen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 30 000 kr.

164:o) **Understödjande av dispensärverksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 175, s. 343 och 344), vilket innebär en minskning av anslaget med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understödjande av dispensärverksamhet m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kr.

165:o) **Allmän hälsokontroll.** Kungl. Maj:t har (punkt 176, s. 344—348) föreslagit riksdagen att till Allmän hälsokontroll för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 230 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 650 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av herr *Holmberg m. fl.* väckt motion (II: 219), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta att under förevarande anslag anvisa 4 000 000 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Hultell* (I: 516) och den andra inom andra kammaren av fröken *Wetterström* (II: 640), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte framhålla, att en mera omfattande försöksverksamhet rörande hälsokontroll beträffande cancersjukdomar hos kvinnor bör igångsättas så snart detta kan ske med hänsyn till bl. a. de personella resurserna samt att Kungl. Maj:t snarast måtte förelägga riksdagen förslag härom.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 219 och II: 640.

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit, bör en intensifierad skärmbildsverksamhet eftersträvas. Utskottet tillstyrker därför departementschefens förslag att ytterligare två skärmbildspatruller upprättas. Den av 1962 års riksdag beslutade försöksverksamheten med allmän hälsokontroll bör i enlighet med departementschefens förslag fortsätta även nästa budgetår.

I avvaktan på närmare erfarenheter av nyssnämnda verksamhet är utskottet inte berett att tillstyrka i motionen II: 219 framfört yrkande om utvidgad hälsokontroll samt ytterligare medelsanvisning för detta ändamål.

I motionerna I: 516 och II: 640 har yrkande framförts i fråga om hälsokontroll beträffande cancer hos kvinnor. Utskottet finner syftet med motio-

nerna beaktansvärt. Utskottet förutsätter emellertid, att medicinalstyrelsen har uppmärksamheten riktad på frågan om möjligheterna att igångsätta en mera omfattande försöksverksamhet än den hittills bedrivna inom detta område. Någon skrivelse i ämnet från riksdagens sida anser utskottet därför f. n. inte erforderlig.

Utskottet, som kan godtaga den av Kungl. Maj:t gjorda anslagsberäkningen, hemställer,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 219 till *Allmän hälsokontroll* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 230 000 kr.;

II. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 516 och II: 640 godkänna vad utskottet anfört.

166:o) *Medicinalstyrelsens skärmbildscentral*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 177, s. 348 och 349), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för medicinalstyrelsens skärmbildscentral, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Stat

Avlöningar

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	21 000	
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	424 000	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	190 000	635 000

Omkostnader

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	25 000
	<hr/> Summa kr. 660 000;

b) till *Medicinalstyrelsens skärmbildscentral* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 660 000 kr.

167:o) *Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksamheten*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 178, s. 349 och 350), vilket innebär en anslagshöjning med 80 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksamheten* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 140 000 kr.

168:o) **Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179, s. 350 och 351), vilket i fråga om anslagsberäkningen innebär en med 300 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kr.

169:o) **Skyddssympning mot difteri.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 180, s. 352—354), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddssympning mot difteri* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kr.

170:o) **Skyddssympning mot polio.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 181, s. 354—356), vilket innebär en minskning av anslaget med 1 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddssympning mot polio* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kr.

171:o) **Hälsovårdsupplysning.** Kungl. Maj:t har (punkt 182, s. 356—361) föreslagit riksdagen att till *Hälsovårdsupplysning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kr.

De i gällande riksstat uppförda reservationsanslagen till *Hälsovårdsupplysning* samt till *Upplysning om tobaksrökningens skadeverkningar* å tillsammans 800 000 kr. föreslås sammanförda till ett anslag med förstnämnda rubrik.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hilding* (I: 70) och den andra inom andra kammaren av herr *Westberg m. fl.* (II: 94), i vilka hemställts att riksdagen måtte 1) till *Hälsovårdsupplysning* för budgetåret 1964/65 under femte huvudtiteln anvisa ett med 500 000 kr. utökat reservationsanslag av inalles 1 400 000 kr. i syfte att åstadkomma en omfattande upplysningskampanj mot tobaksbruket bland ungdom; samt 2) i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en skyndsamt utredning angående möjligheterna att begränsa tobakskonsumtionen;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Per Jacobsson* (I: 71) och den andra inom andra kammaren av herr *Löfroth* (II: 91), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att anslå ett belopp av 500 000 kr. att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för en anti-

tobakskampanj, främst genom press och television, varvid erforderlig vetenskaplig och reklamteknisk sakkunskap anlitas;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Gunnar Pettersson* och *Eric Gustaf Peterson* (I: 73) och den andra inom andra kammaren av herr *Berglund m. fl.* (II: 88), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning snarast angående samhällseliga åtgärder ägnade att hindra tobaksrökning i arbetslokaler, kontorslokaler och sammanträdesrum, i första hand statliga och kommunala sådana lokaler, samt att därvid behovet av särskilda rökrum även undersökes;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Erik Filip Petersson m. fl.* (I: 187) och den andra inom andra kammaren av herr *Wiklund m. fl.* (II: 234), i vilka hemställts att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa om tillsättande av en expertgrupp med uppdrag att utarbeta en objektiv sammanställning av omfattningen av tobaksskadorna av olika slag och deras kända orsaker samt förslag till de olika motåtgärder, som denna sammanställning aktualiserar, och till den ytterligare forskning, främst annan än medicinsk (t. ex. psykologisk), som kan erfordras till ytterligare klarläggande av dessa skador och deras orsaker, speciellt tobaksvanornas psykologiska och fysiologiska bakgrund;

dels ock en inom första kammaren av herr *Svanström* väckt motion, (I: 188), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta att en utvidgning av den kariesprofylaktiska verksamheten skall ske enligt de i motionen anförda synpunkterna i ungefär fördubblad omfattning, och att som anslag under rubriken Hälsovårdsupplysning uppföres 1 000 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 94, I: 71, II: 88, II: 234 och I: 188.

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit, föreligger inom skilda hälsovårdssektorer behov av en ökad upplysningsverksamhet. Utskottet tillstyrker därför departementschefens förslag om uppräknig av anslaget med 100 000 kr. till 400 000 kr. för kariesförebyggande verksamhet, propaganda för polioympning, upplysningsverksamhet inom förebyggande mödra- och barnavård, upplysningsverksamhet rörande veneriska sjukdomar samt för hälsovårdsupplysning i övrigt. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera besluta om den närmare fördelningen av anvisade medel.

Vad beträffar den kariesprofylaktiska verksamheten bör denna, som departementschefen föreslagit, fortsätta enligt i huvudsak samma riktlinjer som tidigare. Utskottet anser sig således inte kunna tillstyrka i motionen I: 188 förordad utvidgning av verksamheten och uppräknig av anslaget. I detta sammanhang vill utskottet även erinra om att, enligt vad departementschefen anmält, frågan om den framtida odontologiska forskningen f. n. är föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

Den av 1963 års riksdag beslutade upplysningsverksamheten rörande tobakens skadeverkningar har påbörjats. Medicinalstyrelsen har, i överensstämmelse med de av riksdagen godtagna riktlinjerna, underställt Kungl. Maj:t förslag om de anvisade medlens användning under innevarande budgetår. Enligt förslaget skall bl. a. 200 000 kr. disponeras för den av Riksförbundet mot tobaken bedrivna verksamheten samt 125 000 kr. för medicinalstyrelsens i samråd med statens ungdomsråd planerade verksamhet. Således har av sistnämnda belopp medel beräknats bl. a. för en särskild expertgrupp som skall belysa sambandet mellan tobaksrökningen och hälsotillståndet samt för anlitande av en professionell PR-man i syfte att ge propagandan slagkraftig utformning. Medel beräknas dessutom bl. a. för framställning av film och bildband till skolöverstyrelsen samt för tryckning av affischer och folder avsedda för värnpliktiga. I avvaktan på resultatet av expertgruppens arbete bör enligt styrelsen förslaget anses preliminärt. Förslaget har i huvudsak godtagits av Kungl. Maj:t.

Vad angår medelsbehovet för ifrågavarande verksamhet under nästa budgetår anser sig departementschefen f. n. inte beredd att framlägga något detaljerat förslag. Frågor om hur upplysningen skall bedrivas och vilka myndigheter och organ som skall anlitas bör enligt departementschefen prövas först sedan närmare erfarenheter föreligger av verksamheten under innevarande budgetår. Anslagsbehovet under budgetåret 1964/65 beräknas till oförändrat belopp, 500 000 kr.

Vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och föreslagit föranleder ingen erinran från utskottets sida.

I avvaktan på närmare erfarenheter av den nyligen påbörjade upplysningsverksamheten anser sig utskottet inte kunna biträda de i motionerna I: 70 och II: 94 samt I: 71 och II: 91 framförda yrkandena om ytterligare medelsanvisning utöver det betydande belopp, som Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att, enligt de av riksdagen godtagna riktlinjerna för verksamheten, ifrågavarande information i första hand skall inriktas på ungdom samt att film, television och andra dylika hjälpmedel skall användas i verksamheten. Såsom framgår av medicinalstyrelsens nyssnämnda förslag, torde sådana hjälpmedel komma att anlitas liksom en professionell PR-man.

Utskottet är inte heller berett att tillstyrka de i motionerna I: 70 och II: 94 samt I: 187 och II: 234 framförda yrkandena angående utredning om begränsning av tobakskonsumtionen respektive tillsättande av en expertgrupp med visst i sistnämnda båda motioner angivet uppdrag. Enligt utskottets mening bör resultatet av den redan tillsatta expertgruppens arbete avvaktas, innan ytterligare utredningar överväges.

I motionerna I: 73 och II: 88 har föreslagits en utredning angående samhälleliga åtgärder för att hindra tobaksrökning i arbetslokaler m. m. Utskottet utgår ifrån att medicinalstyrelsen och vederbörande myndigheter har

uppmärksamheten riktad på berörda frågor. Någon riksdagens skrivelse i ämnet är utskottet inte berett att förorda och avstyrker således motionsyrkandet härom.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 71 och II: 91 samt I: 70 och II: 94, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, ävensom motionen I: 188 till *Hälsovårdsupplysning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kr.;

II. att motionerna I: 70 och II: 94, såvitt de avser skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 73 och II: 88 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att motionerna I: 187 och II: 234 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

172:o) *Silikosförebyggande verksamhet*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 183, s. 361 och 362), vilket innebär en med 29 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Silikosförebyggande verksamhet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 369 000 kr.

173:o) *Yrkesmedicinska centralen*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 184, s. 362—369), vilket innebär en med 28 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för yrkesmedicinska centralen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Stat	
A v l ö n i n g a r	
1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	213 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	79 000 292 000
O m k o s t n a d e r	
Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	56 000
Summa kr. 348 000 ;	

b) till *Yrkesmedicinska centralen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 348 000 kr.

174:o) Bidrag till driften av folktandvården. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 185, s. 369 och 370), vilket innebär en med 100 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av folktandvården* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 11 100 000 kr.

175:o) Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 186, s. 370 och 371), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

176:o) Stipendier till studerande vid tandläkarhögskola. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 187, s. 371—373), vilket innebär en minskad medelsanvisning med 250 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier till studerande vid tandläkarhögskola* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

177:o) Kurser för vissa utländska läkare och tandläkare m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 188, s. 373—375), vilket innebär oförändrad medelsanvisning och sammanförande till ett anslag av de i gällande riksstat uppförda särskilda anslagen till Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare och till Kurs för vissa utländska tandläkare å tillsammans 106 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för vissa utländska läkare och tandläkare m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 106 000 kr.

178:o) Ambulans- och räddningsflygtjänst. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 189, s. 376—378), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ambulans- och räddningsflygtjänst* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kr.

179:o) Epidemiberedskap m. m. Kungl. Maj:t har (punkt 190, s. 378—384) föreslagit riksdagen att till Epidemiberedskap m. m. för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

Något anslag för motsvarande ändamål finnes icke uppfört i gällande riksstat. De i samma riksstat uppförda särskilda förslagsanslagen till Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård och Ersättning vid vissa ingripanden i hälsovårdens intresse å tillsammans 400 000 kr. föreslås uppgå i förevarande anslag.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Wallentheim m. fl.* (I: 74) och den andra inom andra kammaren av fru *Hörnlund m. fl.* (II: 89), i vilka hemställts att riksdagen måtte för budgetåret 1964/65 anslå 126 000 kr. till avlöningar åt personal vid giftinformationscentralen samt 10 500 kr. till omkostnader;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Edström* (I: 114) och den andra inom andra kammaren av herr *von Friesen* (II: 144), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta 1) att den informationscentral rörande gifter som sedan budgetåret 1960/61 bedrivits vid karolinska sjukhusets barnklinik fr. o. m. budgetåret 1964/65 måtte ges permanent karaktär; 2) att uppdraga åt medicinalstyrelsen att fastställa riktlinjer för giftinformationscentralens verksamhet, reglemente för densamma och för dess personal; 3) att från och med den 1 juli 1964 vid denna central inrätta följande tjänster på e. o. stat: 1 läkartjänst i Ae 27, 1 apotekartjänst i Ae 25, 1 kontorsskrivartjänst i Ae 13 (halvtid) samt 1 kanslibiträdestjänst i Ae 7 (halvtid); 4) att för bestridande av för denna centrals drift och avlöningar under budgetåret 1964/65 anslå ett belopp av 136 500 kr. att utgå under anslaget Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård, förslagsanslag, genom höjning av detta delanslag med 56 500 kr. (från 80 000 kr. till 136 500 kr.).

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna I: 74 och I: 114.

Utskottet tillstyrker departementschefens förslag att vid inträffade fall av smittkoppor och därmed ur smittsynpunkt jämförliga, svårare sjukdomar åtgärder skall vidtas för organiserad ympning. Det bör ankomma på medicinalstyrelsen att i samråd med statens bakteriologiska laboratorium planlägga sådana, i första hand frivilliga, ympningar, som bör avse hela befolkningen i epidemiområdet. Kostnaderna bör såsom departementschefen föreslagit bestridas av statsverket och utgå från förevarande anslag.

Departementschefen har även förordat en mindre restriktiv tillämpning av kungörelsen den 18 maj 1956 om ersättning av statsmedel i vissa fall vid ingripanden i hälsovårdens intresse. Vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och föreslagit föranleder ingen erinran från utskottets sida.

För verksamheten vid den informationscentral rörande gifter, som sedan budgetåret 1960/61 försöksvis bedrivs vid karolinska sjukhuset har departementschefen föreslagit en med 20 000 kr. till 100 000 kr. ökad medelsanvisning. Utskottet, som anser det angeläget att centralen erhåller ökade resurser, tillstyrker detta förslag. I avvaktan på närmare erfarenheter av belastningen på centralen torde, som departementschefen framhållit, verksamheten alljämt böra bedrivas som försöksverksamhet. Utskottet anser sig följaktligen inte kunna tillstyrka de i motionerna I: 74 och II: 89 samt I: 114 och II: 144 framställda yrkandena om ytterligare uppräknig av anslaget för inrättande av extra ordinarie-tjänster vid giftinformationscentralen m. m. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t i proposition till årets riksdag (nr 114) angående viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården m. m. räknat med att viss försöksverksamhet beträffande utnyttjande av databehandlingsteknik vid toxikologiskt informationsregister skall kunna igångsättas. Denna verksamhet är avsedd att bedrivas i anslutning till giftinformationscentralen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 74 och II: 89 samt I: 114 och II: 144, sistnämnda båda motioner såvitt de avser medelsanvisningen, till *Epidemiberedskap m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.;

II. att motionerna I: 114 och II: 144, i vad de icke behandlats under I., icke må av riksdagen bifallas.

Internationell samverkan

180:o) *Socialattachéer*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 191, s. 385), vilket innebär en med 27 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialattachéer* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kr.

181:o) *Internationellt socialpolitiskt samarbete*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 192, s. 385 och 386), vilket innebär en höjning av anslaget med 200 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

182:o) *Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 193, s. 386—388), vilket innebär en med 290 000 kr. förhöjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 450 000 kr.

183:o) Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 194, s. 388 och 389), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 800 000 kr.

184:o) Vissa internationella resor. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 195, s. 389), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa internationella resor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kr.

185:o) Vissa internationella kongresser i Sverige. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 196, s. 390), vilket innebär oförändrad medelsanvisning samt ändrad anslagsrubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa internationella kongresser i Sverige* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 kr.

Diverse

186:o) Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 197—202, s. 391 och 392) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond* 28 000 kr.;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 8 452 000 kr.;

c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* 1 595 000 kr.;

d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond* 28 541 000 kr.;

e) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond* 5 703 000 kr.;

f) till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* 208 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

187:o) Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna. Kungl. Maj:t har (punkt 203, s. 393—398) föreslagit riksdagen att till Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 2 200 000 kr.

För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats ett investeringsanslag av 4 600 000 kr.

I de under punkten 23 nämnda likalydande motionerna I: 181 och II: 233 har — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte besluta att under förevarande anslag anvisa ytterligare 250 000 kr. för projekteringsarbeten och igångsättningskostnader avseende en ny ungdomsvårdsskola för flickor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 233.

Utskottet tillstyrker de av departementschefen förordade byggnadsföretagen vid Lövsta, Bärby, Gudmundsgården, Johannisberg, Hammargården och Ryagården. För att förbättra resurserna beträffande vården av unga alkoholmissbrukare bör det få ankomma på Kungl. Maj:t att — efter ytterligare utredning — inom anslagets ram vidtaga vissa byggnadsåtgärder.

Utskottet kan likaledes tillstyrka departementschefens förslag i fråga om uppförande av ytterligare bostadshus vid vissa skolor.

I motionerna I: 181 och II: 233 har yrkande framförts om medelsanvisning — utöver departementschefens förslag — för projekterings- och igångsättningskostnader avseende en ny ungdomsvårdsskola för flickor. Enligt vad utskottet inhämtat överväges f. n. möjligheterna att inom ungdomsvårdsskoleorganisationens ram utöka antalet platser för kvinnliga elever. Samtidigt pågår en upprustning av verksamheten med bl. a. arbetsträning för kvinnliga elever. Mot denna bakgrund anser utskottet sig inte berett att tillstyrka ifrågavarande motionsyrkande.

Utskottet kan även i övrigt godtaga vad departementschefen anfört och föreslagit och tillstyrker således även att en investeringsplan för ungdomsvårdsskolorna godkännes.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 181 och II: 233, såvitt nu är i fråga, till *Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 2 200 000 kr.

188:o) *Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 204, s. 398—400) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 1 100 000 kr.

189:o) *Vissa byggnadsåtgärder för strålskyddsverksamhet m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 205, s. 400 och 401) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsåtgärder för strålskyddsverksamhet m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 120 000 kr.

190:o) *Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 206, s. 401 och 402) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

191:o) *Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens rättsläkarstation vid Stockholm*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 207, s. 402 och 403) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens rättsläkarstation vid Stockholm* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kr.

192:o) *Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklingshämning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 209, s. 403 och 404) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklingshämning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 2 020 000 kr.

193:o) *Utbyggande av karolinska sjukhuset*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 210, s. 404—408) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbyggande av karolinska sjukhuset* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 5 230 000 kr.

194:o) Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 211, s. 408—411) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 8 400 000 kr.

195:o) Uppförande av en barnpsykiatrisk klinik vid lasarettet i Lund. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 212, s. 412 och 413) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppförande av en barnpsykiatrisk klinik vid lasarettet i Lund* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

Statens utlåningsfonder

196:o) Statens bosättningslånefond. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 213, s. 413 och 414) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslånefond* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

Fonden för låneunderstöd

197:o) Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 214, s. 414—418) och under erinran att motsvarande anslag i gällande riksstat uppförts med 784 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 5 740 000 kr.

198:o) Lån till föreningen Margarethahemmet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 215, s. 418—420) och under erinran att något anslag för detta ändamål icke finnes uppfört i gällande riksstat, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lån till föreningen Margarethahemmet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 70 000 kr.

199:o) Lån till Gotlands läns landsting för utbyggande av lasarettet i Visby. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 216, s. 420 och 421) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lån till Gotlands läns landsting för utbyggande av lasarettet i Visby* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 800 000 kr.

200:o) Lån till utländska läkare för viss efterutbildning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 218, s. 421 och 422) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Lån till utländska läkare för viss efterutbildning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

201:o) Uppskjutna frågor. Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framlagda förslag, nämligen

- punkten 11: Bidrag till folkpensioner m. m.;
- punkten 42: Allmänna barnbidrag;
- punkten 44: Bostadsrabatter;
- punkten 45: Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag;
- punkten 70: Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar;
- punkten 71: Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader;
- punkten 101: Bidrag till anordnande av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka;
- punkten 102: Bidrag till driften av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka;
- punkten 111: Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna;
- punkten 139: Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka;
- punkten 140: Bidrag till driften av sjukhem för långvarigt kroppssjuka;
- punkten 208: Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m.;
- punkten 217: Lån till byggande av sjukhem,
vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 17 april 1964

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Einar Persson, Birger Andersson, Ivar Johansson, Bergman, Axel Johannes Andersson, Fritz Persson, fru Wallentheim, herrar Per Jacobsson, Söderberg, Kaijser, Bertil Petersson, Nils Theodor Larsson, Per-Olof Hanson och Per Petersson; samt från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Blidfors, Almgren, fröken Elmén, herrar Arvidson, Andersson i Knäred, Fagerlund, fru Holmberg, herrar Löfroth, Antonsson och Turesson.

Reservationer

1) vid *punkten 9* (Riksförsäkringsverket: Avlöningar) av fröken *Elmén*.

2) vid *punkten 23* (Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar) av herrar *Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Per-Olof Hanson*, fröken *Elmén* och herr *Löfroth*, vilka ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 9, som börjar med »I motionerna» och slutar med »utskottet biträda», bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 181 och II: 233 har — såvitt nu är i fråga — föreslagits att, utöver departementschefens förslag, ytterligare nio assistenttjänster skall inrättas för eftervårdsarbete vid ungdomsvårdsskolorna. Detta förslag, som överensstämmer med socialstyrelsens äskande, grundar sig på 1961 års utredning om effektivare åtgärder för vård av ungdomsskoleelever. Utskottet delar motionärernas uppfattning att en starkare vårdorganisation på ungdomsvårdsområdet är nödvändig om ungdomskriminaliteten med framgång skall kunna bekämpas. En förstärkning av eftervårdens resurser framstår härvid som särskilt viktig. Departementschefens förslag är enligt utskottets bedömande otillräckligt, varför utskottet tillstyrker motionärernas hemställan. Utskottet föreslår alltså, att ungdomsskoleorganisationen tillföres ytterligare 7 förste assistenter i Ae 19 och 2 assistenter i Ae 17 utöver Kungl. Maj:ts förslag. Medelsanvisningen bör då uppräknas med 200 000 kr.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 181 och II: 233, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ungdomsvårdsskolorna, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för ungdomsvårdsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 182 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	420 200
3. Avlöningar till personal vid provisoriska elevförläggningar, <i>förslagsvis</i>	276 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 731 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 615 800

Summa kr. 16 225 000 ;

c) till *Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 225 000 kr.

3) vid *punkten 29* (Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor) av herrar *Kajser, Per Petersson, Staxäng* och *Turesson*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Förevarande anslag tillkom genom beslut av 1961 års riksdag och är avsett för s. k. upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor. Kungl. Maj:t har uppdragit åt statens ungdomsråd att vara samordnande och rådgivande organ för verksamheten. Under budgetåret 1962/63 påbörjades en kampanj för rekrytering av ungdomsledare och under innevarande budgetår påbörjas en kampanj med speciell inriktning på föräldraansvaret för ungdom.

Erfarenheterna av den hittills bedrivna verksamheten har inte varit goda och utskottet vill i likhet med vad som framhålles av motion II: 499 ifrågasätta om det är möjligt eller lämpligt att låta ett litet statligt organ fungera som planläggare av kampanjer, i vilka hela det fria och frivilliga ungdomsväsendet skall inordnas. Ungdomsorganisationernas möjligheter att genomföra en verksamhet som är ungdomsfrämjande har under senare år starkt ökat genom den växande bidragsgivning som sker via stat, kommun och landsting. Utskottet anser därför att något anslag inte bör anvisas. Av det sagda följer att utskottet inte kan tillstyrka motionerna I: 412 och II: 501 samt II: 576.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må med bifall till motionen II: 499 avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag;

II. att motionerna I: 412 och II: 501 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionen II: 576 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.»

4) vid *punkten 43* (Bidrag till driften av barnstugor)

a) av herrar *Kajser, Per Petersson, Staxäng* och *Turesson*, vilka ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 20, som börjar med »Riksdagens beslut» och slutar med »avstyrkes således», bort ha följande lydelse:

»Såsom framhålles i motionerna I: 642 och II: 767 är lekskolorna från pedagogisk synpunkt mycket värdefulla för de större förskolebarnen, samtidigt som de är en god hjälp för mödrarna. Inte minst med tanke på den relativt höga skolpliktsåldern i vårt land är det olyckligt att utbyggnaden av de kollektiva daghemmen skall ske på bekostnad av lekskolorna. Utskottet anser i stället att en ytterligare utbyggnad av lekskolorna bör komma till stånd samt för att stimulera detta en större del av driftkostnaderna över-

tages av staten. Driftbidraget per plats och år utgör för daghem 1 200 kr., för fritidshem 500 kr. och för lekskolor 100 kr. Utskottet biträder motionärernas förslag om en sådan omfördelning att bidraget till lekskolor fördubblas till 200 kr. per plats och år, att bidraget till daghem sänks till 800 kr. och till fritidshem till 300 kr. per plats och år.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 642 och II: 767 godkänna av utskottet förordad omfördelning av bidrag till driften av barnstugor;»

b) av herrar *Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Nils Theodor Larsson, Per-Olof Hanson, fröken Elmén, herrar Andersson i Knäred, Löfroth och Antonsson*, vilka ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande, som på s. 20 börjar med »Vad beträffar» och på s. 21 slutar med »hithörande frågor», bort ha följande lydelse:

»Vad beträffar övriga förevarande motioner finner utskottet de sålunda aktualiserade spörsmålen vara av väsentlig betydelse. Det är enligt utskottets mening av stor vikt att samhällets verksamhet avseende barn i förskoleåldrarna ges en sådan utformning och sådana grunder att den kan differentieras, både med hänsyn till olika behov och till förhållandena på olika orter. Den rådande bristen på utbildad personal bör föranleda att ansträngningarna att öka utbildningskapaciteten intensifieras och att en sådan utformning av verksamheten eftersträvas som ger största möjliga utbyte i förhållande till personalinsats. Utskottet finner det angeläget att olika möjligheter och förutsättningar härvidlag blir föremål för prövning. Vid en sådan prövning bör de i förevarande motioner aktualiserade spörsmålen närmare övervägas. Såsom framhållits i motionerna I: 267 och II: 329 är det angeläget att lekskole- och förskoleverksamhetens målinriktning, utformning och omfattning utredes. Likaså bör de i motionerna I: 641 och II: 772 berörda frågorna rörande möjligheterna till vissa kollektiva aktiviteter för familjedaghemsbarn och till kombination av familjedaghemsverksamhet och lekskoleverksamhet ingå i prövningen. Även den i sistnämnda motionspar aktualiserade frågan om möjligheter till tillsyn i särskild ordning vid barns sjukdom bör behandlas i sammanhanget.

En förutsättning för att berörda verksamheter skall kunna utvecklas på ett önskvärt sätt synes vara likvärdiga förutsättningar i fråga om möjligheterna till statligt stöd. Utarbetande av lämpliga grunder för statligt stöd till organiserad familjedaghemsverksamhet bör därför ingå i ovan nämnda arbete.

I motionerna I: 641 och II: 772 har även yrkats på försöksverksamhet med syfte att utröna lämpliga former för familjedaghemsverksamhet, lekskoleverksamhet m. m. Enligt utskottets mening skulle en sådan försöksverksam-

het vara av betydande värde. Frågan om efter vilka grunder den skall bedrivas bör behandlas vid ovan nämnda prövning.

Utskottet vill slutligen understryka angelägenheten av att den prövning som utskottet förordat bedrives med största möjliga skyndsamhet. Vad utskottet sålunda anfört torde böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.»

dels ock utskottets hemställan under III. och IV. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 267 och II: 329 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kännna vad utskottet anfört;

IV. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 641 och II: 772 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kännna vad utskottet anfört.»

5) vid *punkten 44* (Feriesor) av herrar *Kaijser, Per Petersson, Staxäng och Turesson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 416 och II: 498, såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till den allmänna standardutvecklingen anser utskottet att en höjning av den enskildes avgifter för ferieresor bör kunna genomföras. Såsom motionärerna föreslagit, bör denna höjning utgöra 10 kr. Egenavgifterna skulle därigenom komma att bli för ferieresor för barn till enskilt hem 15 kr. och för ferieresor för husmödrar till semesterhem 10 kr. och till enskilt hem 20 kr. De särbestämmelser som gäller för barn från flerbarnsfamiljer och för barn till ensamstående mödrar bör dock bibehållas oförändrade. De föreslagna ändringarna, som bör gälla fr. o. m. den 1 juli i år, medför ett minskat anslagsbehov av 100 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 416 och II: 498, såvitt nu är i fråga,

a) godkänna av utskottet förordade ändringar av grunderna för bidrag till ferieresor;

b) till *Feriesor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kr.»

6) vid *punkten 45* (Bidrag till driften av semesterhem) av herrar *Kaijser, Per Petersson, Staxäng och Turesson*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet anser att ifrågavarande statsbidrag har så ringa praktisk betydelse för husmödrarnas möjligheter att bekosta vistelse vid semesterhem att ett bibehållande av bidragen ej är motiverat. Utskottet biträder därför de i motionerna I: 416 och II: 498 framförda förslagen att bidragsgivningen

skall upphöra. Något anslag bör följaktligen inte anvisas för ändamålet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 416 och II: 498, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

7) vid *punkten 46* (Stipendier för underlättande av husmoderssemester) av herrar *Kaijser, Per Petersson, Staxäng och Turesson*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet anser liksom motionärerna att stipendiernas belopp är så små att de, även om maximalt belopp utgår, inte kan möjliggöra semestervistelse för en husmor, då ekonomiska svårigheter lägger hinder i vägen. Med hänsyn härtill anser utskottet att något anslag för ändamålet i fortsättningen inte bör anvisas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 416 och II: 498, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

8) vid *punkten 107* (Karolinska sjukhuset: Avlöningar) av herrar *Ivar Johansson, Nils Theodor Larsson, Andersson* i Knäred, *Löfroth* och *Antons-son*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 113 och II: 145, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 42, som börjar med »I motionerna» och slutar med »inte tillstyrka», bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 113 och II: 145 har föreslagits en uppräknig av anslaget till 67 218 000 kr. Genom förslaget avses dels en tjänst som sjukgymnast i Ae 14 och dels två tjänster som arbetsterapeuter i Ae 10 bli inrättade vid avdelningen för fysioterapi och medicinsk rehabilitering. Utskottet delar motionärernas uppfattning om angelägenheten av att den föreslagna personalförstärkningen kommer till stånd och tillstyrker förevarande yrkande.

De i motionerna I: 514 och II: 618 framförda yrkandena om inrättande vid sjukhusets plastikkirurgiska klinik av en tjänst som biträdande överläkare för handkirurgi ävensom yrkandet i motionen II: 637 i fråga om en laboratorstjänst i klinisk cytologi vid sjukhuset, är utskottet inte berett att tillstyrka.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 113 och II: 145 ävensom med avslag på motionerna I: 514 och II: 618 samt II: 637, förstnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 955 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 000 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	41 123 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	20 140 000
Summa kr. 67 218 000;	

c) till *Karolinska sjukhuset*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 67 218 000 kr.»

9) vid *punkten 116* (Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare) av herrar *Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Kaijser, Nils Theodor Larsson, Per-Olof Hanson, Per Petersson, Staxäng, fröken Elmén*, herrar *Andersson* i Knäred, *Löfroth, Antonsson* och *Tureson*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Behovet av åtgärder i syfte att uppnå en avlastning i den psykiatriska klinikens mycket svåra arbetsbelastning genom akuta alkoholfall har sedan länge varit uppmärksammat och har blivit alltmer utpräglat. För att nå en sådan avlastning av kliniken, som förutom undervisnings- och forskningsändamål även tjänar som riksklinik och för att vården av alkoholsjuka skall erhålla en härför bättre anpassad organisation har sjukhusets ledning redan i föregående års *petita* begärt att en överläkartjänst för alkoholsjukdomar skulle inrättas vid kliniken. Ytterligare dröjsmål med överläkartjänstens inrättande, för vilken ett klart dokumenterat behov föreligger, bör enligt utskottets uppfattning inte komma i fråga. Utskottet tillstyrker därför i motionen II: 500 framfört yrkande. Tjänsten bör i enlighet med sjukhusledningens framställning placeras i Be 1 och uppföras på lönestaten fr. o. m. den 1 juli 1964. Avlöningsanslaget bör av denna anledning uppräknas med 50 000 kr.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit tillstyrkes av utskottet som hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionen II: 500

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i

personalförteckningen för akademiska sjukhuset i Uppsala, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 samt utskottet förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för akademiska sjukhuset i Uppsala, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	750 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 490 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 830 000
Summa kr. 7 070 000;	

c) till *Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 070 000 kr.»

10) vid *punkten 133* (Statens arbetsklirik i Stockholm) av herrar *Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Nils Theodor Larsson, Per-Olof Hanson, fröken Elmén, herrar Andersson i Knäred, Löfroth och Antonsson, vilka ansett att*

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 50, som börjar med »I avvaktan» och slutar med »utskottet anført», bort ha följande lydelse:

»Utskottet förutsätter att sedan generalplanen framlagts den i motionerna I: 283 och II: 355 berörda frågan om patientförläggning vid arbetskliniken upptages till skyndsam behandling och att förslag till förläggningsfrågans ordnande snarast möjligt förelägges riksdagen.

I nyssnämnda motioner samt i motionerna I: 113 och II: 145 har yrkats personalförstärkning och uppräknig av anslaget utöver vad departementschefen föreslagit. Yrkandena avser förstärkning av arbetsklinikens resurser för forskning. Utskottet vill i anledning härav erinra om angelägenheten av att en kvalitativt högtstående rehabiliteringsverksamhet främjas och om den betydelse arbetsklinikens forskningsinsatser har i samband med inrättande av verkstäder för skyddad sysselsättning m. fl. anläggningar på rehabiliteringsområdet. Utskottet tillstyrker yrkandet i de sistnämnda motionerna, varigenom även det andra berörda yrkandet tillgodoses.

I motionerna I: 164 och II: 218 har föreslagits en inventering av samtliga handikappproblem över hela landet. I de förut nämnda motionerna I: 283 och II: 355 har föreslagits utredning rörande de handikappades möjligheter till semester och fritidssysselsättning. De sålunda berörda spörsmålen synes

vara av sådan art att de bör prövas i ett sammanhang. Utskottet tillstyrker yrkandet rörande inventering samt att möjligheterna till fritidssysselsättning och semester för handikappade särskilt uppmärksammas i samband därmed. Vad utskottet sålunda anfört torde böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 283 och II: 355 ävensom med bifall till motionerna I: 113 och II: 145, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens arbetsklirik i Stockholm* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 775 000 kr.;

II. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 283 och II: 355, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört;

III. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 164 och II: 218 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.»

11) vid *punkten 135* (Bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m.) av fru *Wallentheim*, som ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 52, som börjar med »Förevarande förslag» och slutar med »och ileostomiförband», bort ha följande lydelse:

»Den av departementschefen föreslagna utvidgningen av bidragsgivningen kan utskottet tillstyrka. Vidare biträder utskottet av departementschefen förordade ändringar av bestämmelserna rörande colostomi- och ileostomiförband.»

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 52 börjar med »Beträffande de» och på s. 53 slutar med »av bidragsgivningen», bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets mening kan det ifrågasättas om de av departementschefen föreslagna bestämmelserna i fråga om ordination av ifrågavarande hjälpmedel är motiverat i alla de fall, då det kan vara aktuellt med bidrag. För många hjälpsökande skulle de föreslagna villkoren medföra stora kostnader och besvär, och dessutom skulle den föreslagna bestämmelsen medföra en ökad belastning på förut hårt ansträngda ortopedkliniker. Det bör vara tillräckligt om legitimerad läkare, sjukgymnast eller distriktssköterska tillstyrker behovet av hjälpmedel, i varje fall då det är fråga om hjälpmedel av enklare slag och av standardtyp. I de fall, då det blir fråga om hjälpmedel, som behöver utprovats eller specialkonstrueras med hänsyn till den sökandes handikapp, blir det givetvis motiverat med sådana bestämmelser som departementschefen föreslår. Eventuellt kan också frågan om kravet på viss ordination sammankopplas med den summa som de sökta hjälp-

medlen betingar. Erfarenheterna från tidigare verksamheter inom detta område har visat, att det i många fall är fråga om hjälpmedel av enklare slag och av standardtyp och till en relativt ringa kostnad. Ett omständligt och kostnadskrävande förfarande för att erhålla det föreslagna bidraget skulle i väsentlig grad minska värdet av ifrågavarande reform. Det föreslagna kravet på ordination bör således enligt utskottets mening omprövas, innan bestämmelserna utfärdas.

Utskottet är emellertid icke berett att biträda det i motionerna I: 176 och II: 220 framförda förslaget om riksdagens beslut beträffande viss utvidgning av ordinationsrätten för ortopediska hjälpmedel.»

dels ock utskottets hemställan under punkten II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 172 och II: 213 ävensom med avslag å motionerna I: 175 och II: 214, I: 176 och II: 220 samt I: 283 och II: 355, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, i huvudsak godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1964 förordade ändringar av grunderna för bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m., att gälla fr. o. m. den 1 juli 1964, samt i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att vid utformandet av ifrågavarande bestämmelser i motionerna I: 172 och II: 213 anförda synpunkter måtte beaktas;»

12) vid *punkten 139* (Bidrag till De blindas förening) av herrar *Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Per-Olof Hanson* och fröken *Elmén*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Genom beslut av fjolårets riksdag har De blindas förening beviljats ett särskilt anslag avsett för anskaffande av bandspelare åt blinda. Härför avsattes 100 000 kr. Som framhållits i de förevarande motionerna förelåg en starkt uppdämd efterfrågan. Föreningen har med egna medel fått i betydande utsträckning bidra till kostnaderna. Även med den anslagshöjning som departementschefen förordat kan det enligt vad utskottet inhämtat förutses att anslaget icke kommer att svara mot det verkliga behovet. Utskottet tillstyrker därför det i motionerna framförda yrkandet om att ytterligare 135 000 kronor måtte anvisas för ändamålet. Utskottet tillstyrker likaledes det i motionerna I: 283 och II: 355 framställda yrkandet om förhöjd medelsanvisning för föreningens konsulentverksamhet och tidning.

Departementschefen har föreslagit en ökning av anslaget med 55 000 kr. för bidrag till kostnader för utbildning av ledarhundar och därmed sammanhängande frågor. Detta förslag liksom vad departementschefen i övrigt förordat tillstyrkes av utskottet.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och

motionen II: 225 samt med bifall till motionerna I: 283 och II: 355, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till De blindas förening* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 1 285 000 kr.»

13) vid *punkten 143* (Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar) av herrar *Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Per-Olof Hanson* och fröken *Elmén*, vilka ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 58, som börjar med »1962 års» och slutar med »i ämnet», bort ha följande lydelse:

»Bristen på barnmorskor är emellertid så betydande att den utbyggnad som departementschefen nu föreslagit inte är tillräcklig för att tillgodose det eftersatta utbildningsbehovet. Utskottet delar därför uppfattningen i motionerna I: 519 och II: 635 att ytterligare en barnmorskeläroanstalt bör inrättas. Riksdagen bör i enlighet med motionärernas yrkande i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag i frågan.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 519 och II: 635, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att Kungl. Maj:t snarast möjligt framlägger förslag om inrättande av ytterligare en barnmorskeläroanstalt.»

14) vid *punkten 145* (Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Avlöningar) av herrar *Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Per-Olof Hanson*, fröken *Elmén* och herr *Löfroth*, vilka ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 60, som börjar med »Med anledning» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»Olika åtgärder framstår som nödvändiga för att öka tillgången till sjuksköterskor. En av dessa är större kapacitet hos utbildningen. I förevarande motioner I: 519 och II: 635 har förordats att ytterligare en statlig sjuksköterskeskola inrättas. Med hänsyn till behovet av skyndsamma åtgärder i syfte att minska bristen på sjuksköterskor tillstyrker utskottet motionärernas förslag.

I nyssnämnda motioner har också framhållits att det särskilt i rådande svåra bristsituation är angeläget att stimulera den pensionerade sjukvårdspersonalen att ta vikariat. Som en åtgärd i detta syfte har motionärerna pekat på möjligheten att utvidga nuvarande rätten för sjuksköterskor och barnmorskor att vid tjänstgöring under viss tid av året uppbära full lön jämte pension till att gälla hela året och jämväl annan sjukvårdspersonal.

Det ankommer visserligen närmast på arbetsmarknadsparterna att träffa avtal om arrangemang av angivet slag. Detta bör dock inte hindra teknisk utredning genom statens försorg av frågan till ledning för parternas förhandlingar.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 519 och II: 635, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning om inrättande av ytterligare en statlig sjuksköterskeskola samt i övrigt giva till kända vad utskottet anfört i anslutning till nämnda motioner;»

15) vid *punkten 154* (Utbildning av viss sjukvårdspersonal) av herrar *Kaijser, Per Petersson, Staxäng och Turesson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 169 och II: 221 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Från förevarande anslag bestrides bl. a. kostnaderna för försöksverksamhet med distriktssköterskor i den förebyggande mödravården. Den utbildning vid fyraveckorskurser, som det här gäller kan självfallet inte ersätta den utbildning som nu erfordras för distriktsbarnmorskorna. Utskottet anser det synnerligen otillfredsställande att år efter år upprepa dessa försökskurser utan att riksdagen har haft tillfälle att ta ställning till vilka krav som skall ställas på mödravården. Mödraundervisningen syftar bl. a. till att reducera smärtan under förlossningen. Härför erfordras emellertid både upplysning och träning av de blivande mödrarna. Det är orealistiskt att räkna med att den redan nu hårt ansträngda distriktssköterskan skall hinna ta initiativ till och leda sådan verksamhet, för vilken hon dessutom ej har erforderlig utbildning.

Innan medel beviljas för ytterligare kurser för vidareutbildning av distriktssköterskor bör därför förslag föreläggas riksdagen om hur mödravården i framtiden skall planeras.

Utskottet förordar därför att någon särskild medelsanvisning inte beräknas för den nu ifrågavarande försöksverksamheten.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 169 och II: 221 till *Utbildning av viss sjukvårdspersonal* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 321 000 kr.»

16) vid *punkten 161* (Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning) av fru *Wallentheim* och fröken *Elmén*, vilka ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 68, som börjar med »I motionerna» och slutar med »att förorda», bort ersättas med text av följande lydelse:

»I motionerna I: 515 och II: 619 föreslås utredning angående föräldrautbildning. Utskottet finner syftet med motionerna beaktansvärt. Den un-

dervisning i familjekunskap som meddelas ungdomarna i skolan är i och för sig bra, men meddelas vid en ålder då barn- och familjefrågor inte är aktuella för ungdomarna. Undervisningen blir av den anledningen i många fall inte av bestående värde. Utskottet anser att förebyggande åtgärder är väsentliga i barn- och ungdomsfrågor. I fråga om den kroppsliga vården har utomordentliga resultat nåtts genom barnavårdscentralerna. Däremot har ej råd och upplysning angående den mentala vården och uppfostran kunnat lämnas föräldrar i samma utsträckning. Betydelsen av att sådana möjligheter öppnas belyses inte minst av den vikt för människans framtida utveckling som de fem första barnåren utgör.

Utskottet förordar att en försöksverksamhet i föräldrautbildning och rådgivning påbörjas. Förutsättningen är att lämpliga och väl utbildade kuratorer finnes för denna verksamhet.»

dels ock att utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 515 och II: 619 besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning i fråga om utbildning av kuratorer för rådgivning åt föräldrar i mentala barnavårds- och uppfostringsfrågor samt antalet tjänster som krävs för att få till stånd försöksverksamhet på området på skilda håll i landet.»

17) vid *punkten 165* (Allmän hälsokontroll) av herr *Kaijser*.

18) vid *punkten 171* (Hälsovårdsupplysning) av herrar *Ivar Johansson, Per Jacobsson, Nils Theodor Larsson, Per-Olof Hanson, fröken Elmén, herrar Andersson i Knäred, Löfroth och Antonsson*, vilka ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande, som på s. 73 börjar med »Vad departementschefen» och på s. 74 slutar med »motionsyrkandet härom», bort ha följande lydelse:

»Utöver vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och föreslagit vill utskottet anföra följande.

Den oroande utveckling som skett beträffande tobaksbrukets utbredning, framför allt bland barn och ungdom, synes tala för att extraordinära åtgärder vidtages från samhällets sida, som kan väcka uppmärksamhet och mana till eftertanke. Det förefaller uppenbart att denna motpropaganda måste ske med delvis andra medel än som hittills skett.

Utskottet vill därför tillstyrka de i motionerna I: 70 och II: 94 samt I: 71 och II: 91 framförda yrkandena om ytterligare medelsanvisning utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. De medel som sålunda ställes till förfogande för detta ändamål bör i första hand användas för en kampanj riktad till ungdom, främst genom press och television, varvid erforderlig vetenskaplig och reklamteknisk sakkunskap anlitas.

Utskottet biträder de i motionerna I: 70 och II: 94 samt I: 187 och II: 234 gjorda yrkandena angående utredning om begränsning av tobakskonsumtionen respektive tillsättande av en expertgrupp med visst i sistnämnda båda motioner angivet uppdrag.

I motionerna I: 73 och II: 88 har föreslagits en utredning angående samhälleliga åtgärder för att hindra tobaksrökning i arbetslokaler, sammanträdesrum m. m. Utskottet finner syftet med motionerna beaktansvärt, men är å andra sidan väl medvetet om de praktiska svårigheter som här anmäler sig. Utskottet vill för sin del förorda att den i det föregående tillstyrkta utredningen även får i uppdrag att undersöka i vad mån möjliga lösningar kan anvisas i den fråga motionerna berör.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen I: 188 ävensom med bifall till motionerna I: 71 och II: 91 samt I: 70 och II: 94, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, till *Hälsövrdsupplysning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.;

II. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 70 och II: 94, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en skyndsam utredning angående möjligheterna att begränsa tobakskonsumtionen;

III. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 73 och II: 88 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört;

IV. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 187 och II: 234 hos Kungl. Maj:t hemställa om tillsättande av en expertgrupp med det uppdrag som i motionerna angivits.»

19) vid *punkten 179* (Epidemiberedskap m. m.) av herrar *Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, fru Wallentheim, herrar Per Jacobsson, Kaijser, Nils Theodor Larsson, Per-Olof Hanson, Per Petersson, Staxäng, fröken Elmén, herrar Andersson i Knäred, Löfroth, Antonsson och Tureson, vilka ansett att*

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 77, som börjar med »För verksamheten» och slutar med »till giftinformationscentralen», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Verksamheten vid den informationscentral rörande gifter, som sedan budgetåret 1960/61 försöksvis bedrivs vid karolinska sjukhuset, har visat sig vara av den allra största betydelse. För att trygga en tillfredsställande verksamhet även i fortsättningen är det nödvändigt med en fastare organisation av centralen med reglerade anställningsförhållanden för dess personal.

I enlighet med förslagen i motionerna I: 74 och II: 89 samt I: 114 och

II: 144 vill utskottet tillstyrka att medelsanvisningen till giftinformationsverksamheten beräknas till 136 500 kr., därav 126 000 kr. till avlöningar och 10 500 kr. till omkostnader, allt överensstämmande med förslagen i medicinalstyrelsens äskanden. Detta innebär en höjning av anslaget med 56 500 kr. jämfört med föregående år och en höjning med 36 500 kr. jämfört med statsverkspropositionen. Utskottet tillstyrker därjämte, i enlighet med förslaget i motionerna I: 114 och II: 144, att åt medicinalstyrelsen uppdrages att fastställa riktlinjer för giftinformationscentralens verksamhet samt reglemente för densamma och för dess personal.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 74 och II: 89 ävensom med bifall till motionerna I: 114 och II: 144, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, till *Epidemiberedskap m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 536 500 kr.;

II. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 114 och II: 144, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört om uppdrag åt medicinalstyrelsen att fastställa riktlinjer för giftinformationscentralens verksamhet m. m.»

20) vid *punkten 187* (Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna) av herrar *Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Per-Olof Hanson* och fröken *Elmén*, vilka ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 79, som börjar med »I motionerna» och slutar med »ungdomsvårdsskolorna godkännes», bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 181 och II: 233 har yrkande framförts om medelsanvisning för projekterings- och igångsättningskostnader, avseende en ny ungdomsvårdsskola för flickor. Utskottet delar motionärernas uppfattning rörande behovet av en sådan skola och yrkar bifall till motionärernas förslag. Anslaget under förevarande punkt bör då uppräknas med ytterligare 250 000 kr. avseende projekterings- och igångsättningsarbeten.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit tillstyrkes av utskottet.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 181 och II: 233, såvitt nu är i fråga, till *Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 2 450 000 kr.»